

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE UN LATVIJA**

2016. gada 3. septembris – 9. septembris

Nr. 33 (1451)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Jaunais diasporas vēstnieks Atis Sjanīts: “Iesāktais darbs tautiešu atbalstam ārzemēs tiks turpināts.”

24. augustā Ārlietu ministrijā notika darba grupas diasporas politikas jautājumos sēde, kurā diasporas organizācijām un sadarbības partneriem tika prezentēts informātīvais ziņojums par Ārlietu ministrijas aktivitātēm diasporas jomā no 2013. līdz 2015. gadam. Speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Kārlis Elferts, iepazīstinot ar paveikto un diasporas aktuālitātēm, uzsvēra, ka sadarbība ar diasporu ir viens no prioritārajiem Ārlietu ministrijas darbības virzieniem. Sēdē piedalījās arī jaunais diasporas vēstnieks Atis Sjanīts, kam amatā paredzēts stāties 26. augustā.

P. K. Elferts informēja par Ārlietu ministrijas iesaistītām diasporas politikas un starpinstitūciju sadarbības īstenošanā iepriekšējos gados. Vēstnieks atzīmēja ārlietu dienesta padarīto diasporas saiknes stiprināšanai ar Latviju, kā arī aicināja Ekonomikas ministriju turpināt aktivitātes remigrācijas jomā.

Informātīvais ziņojums par Ārlietu ministrijas un diplomātisko konsulāro pārstāvniecību ārvalstīs aktivitātēm diasporas jomā ietver informāciju par reālizētajiem projektiem un diasporai sniegtu plašo konsulāro atbalstu, tai skaitā 2015. gadā 23 braucieniem ar mobilo pasu darbstaciju uz 33 pilsetām Apvienotajā Karalistē, Īrijā, ASV, Kanadā, Vācijā un Spānijā. Pirmo reizi notika arī braucieni uz Apvienotajiem Arabu Emirātiem un Dienvidamerikas valstīm – Venecuēlu, Argentīnu un Brazīliju. Turklat 2015. gadā Latvijas konsulārās amatpersonas 191 gadījumā nodrošināja nepilngadīgo tiesību un interešu aizsardzību ārvalstīs, iepāsi – Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Vācijā un Norvēgijā.

Atbalsts sniegs aptuveni 90 projektiem un aktivitātēm kultūras, izglītības, pētniecības, ekonomikas un sporta jomā Latvijā un ārvalstīs. Ārlietu ministrijas izmantotais kopējais financējums diasporas projektu īstenošanai 2013. – 2015. gadā ir 341 711 eiro. Atbalstīto projektu vidū īpaši jāizceļ Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forums, aktivitātēs jauniesiem Latvijā, Īrijā, Apvienotajā Karalistē un Beļģijā, Latvijas Universitātes (LU) Diasporas un migrācijas pētījumu centrs, konkurs par sīzeti un raidījumu veidošanu par diasporas tematiku sadarbībā ar Nacionālo elektronisko plāssaziņas līdzekļu padomi.

Informātīvais ziņojums atspoguļo arī datus par diasporas Latvijas pilsonības un dubultpilsonības jautājumiem, kā arī diasporas un migrācijas procesu izpēti un komunikācijas platformas stiprināšanu un atbalstu diasporas medijiem. Ar informātīvo ziņojumu var iepazīties ministrijas interneta vietnē: <http://www.mfa.gov.lv/arpolitika/diasporas-politika/dokumenti>.

Sēdē tika uzsvērti arī aktuālitātes un nākotnes plāni sadarbības organizēšanai ar diasporu, tostarp 2016. gada 29. – 30. decembri Melburnā, Austrālijā Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) sadarbībā ar Ārlietu ministriju organizētais Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju foruma pirmsreģionālais pasākums ārpus Latvijas, LU Diasporas un migrācijas pētījumu centra darbība, konkursā diasporas mediju atbalstam, diasporas jauniešu pasākumi, kā arī jaunas sadarbības formas un plāšāks atbalsts diasporas pasākumiem. Turpmākās aktivitātes diasporas jomā ietver arī Latvijas

Atis Sjanīts dzimis 1964. gada 12. oktobrī Ciravas pagastā. No 1982. līdz 1989. gadam studējis Latvijas Universitātē Juridiskajā fakultātē, no 1992. līdz 1993. gadam – Vīnes universitātē studējis Starptautiskās attiecības. No 1991. līdz 1996. gadam stažējies Maksa Planka starptautisko tiesību institūtā Hamburgā (VFR), UNIDROIT (Romā, Itālija).

No 1998. līdz 2002. gadam Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks pie Svētā Krēsla (rezidences vieta Viļnā – līdz 09. 2000., Rīgā – 09.2000.), 1999.05. – 2004.04. Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, pie Neatkarīgā Maltais Brunīnieku ordeņa (rezidences vieta Viļnā – līdz 09.2000., Rīgā – no 09.2000.), 2000.09. – 2002.11. Valsts kanceleja, Ministru prezidenta padomnieks ārlietu jautājumos, 2002.12. – 2007.08. Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Kanadā, 2007.08. – 2011.08. Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Ukrainā, 2007.08. – 2012.01. nerezidējošais Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Moldovas Republikā, 2011.09. – 2012.09. Ārlietu ministrija, vēstnieks – Starptautisko organizāciju un humanitāro jautājumu departamenta direktors, 2012.10. – pašreiz Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Turcijā.

valsts simtgadi un diasporas ie-
saisti, iniciatīvu “Latvijas pēdas
pasaule”, atgriešanās politiku un
pilsoniskās līdzdalības veicinā-
šanu.

Sēdes laikā vēstnieks P. K. Elferts
savus darba pienākumus nodeva
jaunajam speciālo uzdevumu vēst-

niekam diasporas jautājumos
Atim Sjanītam, kas līdz šim bijis
Latvijas Republikas ārkārtējais un
pilnvarotais vēstnieks Turcijā. A. Sja-
nīts uzrunā apliecināja, ka viss
diasporas jomā iesāktais tiks
turpināts.

Darba grupas sēdē piedalījās
PBLA pārstāvniecības Rīgā vadī-
tājs Jānis Andersons un Eiropas
Latviešu apvienības priekšsēdē-
tājs Kristaps Grasis, kā arī pārstāvji
no Saeimas, Kultūras ministrijas,
Izglītības un zinātnes ministrijas,
Ekonomikas ministrijas, Latvijas
Investīciju un attīstības aģentūras,
Latviešu valodas aģentūras, Rigas
domes, Sabiedrības integrācijas
fonda, LU Diasporas un migrācijas
pētījumu centra, PBLA, Eiropas
latviešu apvienības, Zviedri-
jas latviešu apvienības un portāla
www.latviesi.com. Sēdē tika izskatītas
arī Kultūras ministrijas šī
gada organizētajā diasporas kon-
ferencē pieņemtās rezolūcijas, īpa-
šu uzmanību pievēršot aicinājumam
veidot sociāli aktīvo remigra-
rantu nevalstisku organizāciju
remigrācijas atbalstam.

Kas jauns
Straumēnos?
(2. lpp.)

Latvijas
ūdens Arabu
Emirātos

(3. lpp.)

Bēgli dodas
prom no
Latvijas

(4. lpp.)

Kurp rāda
Kremļa
bruņotās
bultas

(5. lpp.)

Kas notiek
pēc Brexit

(7. lpp.)

“Bērzes
Strazdi” atkal
ziedo Latvijai

(10. lpp.)

Eiropas Latviešu apvienība aicina piedalīties seminārā Briselē

Lai vērtētu, cik lielā mērā informācija ietekmē mūsdienu latvieša vērtības, un sniegtu iestādu par informācijas sagatavošanas un publicēšanas aizkuņisēm, Eiropas Latviešu apvienība aicina piedalīties seminārā "Atbildīga informācijas radīšana un kritiska analīze -[ie] dRosme aktīvai latvietībai". Tas notiks 16. septembrī no pl. 18.30 līdz 20.30 Briselē. Pieteikšanās semināram norit līdz 5. septembrim.

Reaģējot uz notikumiem Latvijā, Eiropā un pasaule, Eiropas Latviešu apvienība aicina Latvijas valsts piederīgos piedalīties seminārā, kurā eksperti dalīsies ar savu viedokli par šādiem jautājumiem:

1. Vai informācija veido modernā latvieša pamatvērtības?

2. Vai informācija veicina cilvēku līdzdalību sociālajos un politiskajos procesos?

3. Vai komentāriem sociālajos plāssaziņas līdzekļos ir spēks?

ELA ar gandarījumu ziņo, ka seminārā piedalīties eksperti informācijas veidošanas un izplatī-

šanas jomā, kas ne tikai publicē informāciju, bet arī analīzē publiskajā telpā notiekošos procesus. Savu dalību seminārā ir apstiprinājuši:

· Linda Curiķa, NATO stratēģiskās komunikācijas izcilības centra sabiedrisko attiecību vadītāja un publiciste.

· Ilmārs Šlapīns, timekļa žurnāla Satori galvenais redaktors.

Eiropas Latviešu apvienība aicina interesentus pieteikt savu dalību seminārā līdz 5. septembrim, aizpildot e-pieteikumu vai sūtot savu vārdu un uzvārdu projekta koordinatorei Intai Simanskai uz e-pastu ISConsulting@outlook.lv.

Semināru organizē Eiropas Latviešu apvienība sadarbībā ar Latviešu biedrību Belgijā. Tājā ir laipni aicināti piedalīties Latvijas piederīgie, kas dzīvo Belgijā, Luksemburgā, Niderlandē, Francijā un Vācijā. Seminārs notiks latviešu valodā.

Šis ir jau trešais cikla "[ie]dRosme" seminārs. Pirmais seminārs norisinājās 30. aprīlī Dublinā, bet otrs – 18. jūnijā Luksemburgā.

3x3 saiets Straumēnos

G. GUDERMANE,
A. LEONOVICIĀ

Daugavas Vanagu saiets

**9.-11. septembris 2016
Straumēni**

REFERĀTS, TEĀTRIS, BALLE!

Sestdiena, 10. septembris

- Rūta Dimanta

15:00

"Vai Latvijas Valsts pastāvēs bez labdarības?"

(Referāts notiks Daugavas Vanadžu saieta ietvaros)

- Latviešu teātri:

17:00

Burtonas amatierteātris "Strops",

Pīterboro teātra studija "Saime"

- DVCV sēdes svinīgā atklāšana

19:00

- Kopējs mielasts*

19:30

- Danču vakars ar "Austrumkalns"

20:00

Visi mīli gaidīti Straumēnos!

*Lai pieteiktos mielastam, lūdzam rakstīt:
ivar.sinka@capgemini.com

Lilbourne Lane, Catthorpe, Lutterworth,
Leicestershire , LE17 6DF catthorpemanor.co.uk

Kas ir latvietis un latvietība? Cik viegli vai grūti to saglabāt, esot tālu prom no dzimtenes, esot te, Lielbritanijā?

Uz daudziem šiem jautājumiem atbildes varēja rast īsteni latvisķu sarīkojumā – 3x3 saiets Lielbritanijā. Jau otro gadu saiets notika Straumēnos, un jau otro gadu šo saietu vadīja Aija un Sandris Leonoviči. Šogad sajeta tema bija "Mantojums", un saiets notika no 1. līdz 6. augustam.

Saietā piedalījās 79 dalībnieki. Bija prieks satikt iepriekšējā gada draugus un rast jaunus, kas šogad bija gan tepat no Lielbritanijas, arī no tālās Skotijas, kā arī no Latvijas un no kaimiņu salas Īrijas.

Saieta gaitā varējām gūt dažādas mācības, gudrības, apmeklējot kādu no 14 piedāvātajām ievirzēm. Paši mazākie sajeta dalībnieki darbojās "Mazuļu akadēmijā". Bērnus saistīja ievirze "Animācija", kurās laikā viņi paši veidoja animācijas filmiņu/pasaiku, paši filmēja, paši ierunāja tekstu. Arī "Vilcēni" bērniem un "Vilki" pieaugušajiem bija loti apmeklētas un populāras ievirzes, un tās šogad ar LR Aizsardzības ministrijas atbalstu vadīja Oskars Karls. Varēja mācīties aust jostas, uzzināt gudrības

no zāļu sievas, ieklausīties kokles burvīgajās skaņās un klausīties Austrija Graša stāstījumus par latviešu valodu un grimt pārdomās par trimdu, tās vēsturi.

Straumēni ir arī mājvieta cienījama vecuma ļaudīm, šeit ir latviešu pansionāts. Bērni nodarbības "Joka pēc alfabetā" laikā apciemoja sirmgalyjus, sagādājot jaukus atmiņu brīžus, skandējot latviešu tautasdziesmas, bet ipašs prieks bija satikt Emīlijas kundzi, kurā šogad svinēja savu 101. dzimšanas dienu!

Vakaros notika dažādi pasākumi, piemēram, spēle "Es mīlu tevi, Latvija!", talantu šovs. Divus vakarus dalībnieki varēja pārbaudīt savas spējas, orientējoties un meklējot kontrolpunktus tumsā. Tie, kuros spēks un darbotiesspējas kūsāja arī pēc desmitiem vakarā, lustējās jautros dančos un dziedāja līdz pat rīta gaismai.

Kulminācijas vakars bija ceturtiens, kad visi dalībnieki vienojās Daudzinājumā – pie ugunskura,

ar dziesmām, pārdomām, tēpušies tautastērpos. Piektienas vakarā ieviržu dalībnieki ar koncertu un izstādi atrādīja nedēļas laikā gūtās zināšanas un savus darbiņus.

Visa saieta laikā mūs gardi ēdināja. Pateicamies Peterborough maiznīcī, kas katru dienu deva mums iespēju baudīt latviešu ceptu maizīti. Katru dienu saņēmām saieta avīzi, kuri atspoguļoti pavadītās dienas notikumi un jaunumi.

Atbraucot mājās no Straumēniem, vēl esam emociju pilni par saietā iegūtām zināšanām, jauniem draugiem, kopīgi padarītiem darbiem. Gribas klausīties latviešu radio, runāt tikai un vienīgi latvisķi. Bērni mājās dingo saieta laikā iemācītas latviešu tautasdziesmas, puiši apspriež mežā iegūtās zināšanas, pat nodziedam kopīgu galda dziesmu – pirms ēdienreizes, kā saieta.

Gaidām nākamā gada saieta, loti, loti...

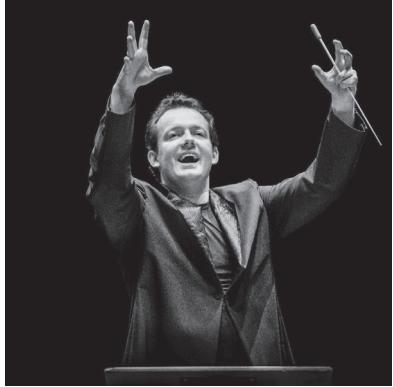

VĒLATIES UZZINĀT
PAR TAUTIEŠIEM LIELBRITANIJĀ?
www.latviesiem.co.uk

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Andris Nelsons ieguvis divas prestižā britu žurnāla Gramophone klasiskās mūzikas gada balvas

Pasauleslavenais latviešu diriģents Andris Nelsons ieguvis divas no 12 prestižā britu žurnāla Gramophone klasiskās mūzikas gada balvām.

Par gada labāko simfoniskās mūzikas albumu ir atzīts Andris Nelsons un viņa vadītā Bostonas simfoniskā orķestra pērn kompānijā Deutsche Gramophon ierakstītā Šostakoviča 10. simfonija, kas šī gada februārī ieguva arī ASV skaņu ierakstu akadēmijas balvu Grammy kategorijā "Labākais orķestra sniegums," vēstī *lsm.lv* kultūras redakcija.

Pēteris Pildegovičs saņem Ķīnas valdības īpašo literatūras balvu

23. augustā Pekinā notika svētīgā 10. Ķīnas īpašās grāmatu balvas (10th Special Book Award of China) ceremonija, kurā Latvijas Konfucijs institūta direktors profesors Pēteris Pildegovičs tika apbalvots par ieguldījumu Latvijas un Ķīnas starpkultūru komunikācijā. Latvijas pārstāvis šādu apbalvojumu saņēma pirmoreiz.

Uzstājoties ar runu, Pildegovičs norādīja, ka viņam izveidojusies ļoti cieša saikne ar Ķīnu, un valsts viņam kļuvusi par otrām mājām. Profesors jau vairāk nekā 50 gadus māca ķīniešu valodu un piedalās Latvijas-Ķīnas draudzības apmaiņā. Galvenais darbs ir Lielā ķīniešu-latviešu vārdnīca, kurās saistīšanai sinologs veltījis sešus gadus. Par šo darbu viņš ir apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. No 2011. gada P. Pildegovičs ir Latvijas Konfucijs institūta direktors.

Ķīnas īpašā grāmatu balva ir Ķīnas Tautas Republikas valdības balva, tā tika nodibināta un pirmo reizi pasniegta 2005. gadā, lai atzīmētu ārzemju sinologu – tulku, izdevēju un rakstnieku – ieguldījumu Ķīnas grāmatu populārizēšanā, un Ķīnas un citu valstu kultūras apmaiņā. To organizators ir Vispārējā preses un publikācijas administrācija (General Administration of Press and Publication), un šogad tika apbalvoti 19 sinologi no dažādām valstīm.

Apliecina stingru un nemainigu ASV atbalstu Latvijas drošībai

24. augustā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar septiņu ASV kongresmenu delegāciju, kas Latvijā ieradusies ASV Kongresa Bruņoto spēku komitejas dalībnieka Krisa Gibsona (Chris Gibson) vadībā.

Sarunā ārlietu ministrs uzsvēra, ka Latvija augstu novērtē rēgulāras ASV administrācijas un Kongresa pārstāvju vizītes reģionā un īpaši Latvijā, jo tām ir ne vien praktiska, bet arī simboliska nozīme. Gibsona norādīja, ka ASV Kongresa delegācijas vizītes mērķis ir akcentēt gan ASV Republikānu, gan Demokrātu partijas stingru atbalstu ASV viceprezidenta Džo Baidena Latvijā paustajam par ASV nemainīgo nostāju NATO principu un apņemšanos ievērošanai saistībā ar NATO Washingtonas līguma 5. pantu. Tikā uzsvērta Latvijas bruņoto spēku izcilā sadarbība ar ASV Mičiganas Nacionālo gvardi. ASV Kongresa delegācija sarunā arī atzīna, ka Latvijas kā OECD dalībvalsts statuss apliecina valsts ekonomisko briedumu.

Baltijas valstu un Ziemeļvalstu ārlietu ministri diskutē par Eiropas nākotni

25. un 26. augustā Rīgā uz ikadējo tikšanos ieradās Baltijas valstu un Ziemeļvalstu jeb formāta NB8 ārlietu ministri, lai pārrunātu sasniegto Baltijas valstu un Ziemeļvalstu 25 sadarbības gados, kopš Baltijas valstis atguva neatkarību.

Baltijas valstu ārlietu ministri izteica pateicību Ziemeļvalstim, īpaši izceļot Islandi kā pirmo valsti pasaulei, kas atzina atgūto neatkarību. Tāpat Ziemeļvalstīm tika izteikta pateicība par atbalstu reformu īstenošanā un integrācijā NATO, Eiropas Savienībā un citās starptautiskajās organizācijās. Šodienas politiskās un praktiskās saites ekonomikā, drošībā, kultūrā, izglītībā un citās jomās starp reģiona valstīm ir ļoti ciešas. Rinkēvičs arī uzsvēra, ka NB8 ir līdzīgi domājošas valstis visos nozīmīgajos jautājumos. Ministri bija vienīspārtnieki, ka stabilas un drošas Eiropas nākotnes veidošanai būtiska ir tālredzīga sadarbība. Viņi arī atzinīgi novērtēja NATO Varšavas galotņu apspriedes (samita) lēmumus un vienojās, ka jākoncentrējas to īstenošanai.

Tikšanās laikā tika pārrunāti arī starptautiskajās organizācijās aktuālie dienaskārtības jautājumi. Igaunija no 2016. gada maija līdz novembrim ir Eiropas Padomes Ministru komitejas prezidējoša valsts. Savukārt Zviedrija ir ievēlēta par ANO Drošības padomes nepatstāvīgo locekli 2017. un 2018. gadā. Ārlietu ministri pauða bažas par situāciju Ukrainā un Krievijas lomu konflikta eskalā-

cijā. NB8 valstis uzskata, ka nav pamata pārskatīt sankcijas pret Krieviju, kamēr nav izpildīti Minskas vienošanās nosacījumi. Vienlaikus dialogs ar Krieviju jāturpina.

Baltijas gaisa telpā patrulēs Francijas iznīcinātāji

Cetri Francijas Gaisa spēku iznīcinātāji *Mirage 2000* ieradušies Lietuvās Gaisa spēku bazē Zoknē, Šauļu pievārtē, lai uz četriem mēnešiem pārņemtu NATO patrulēšanas misiju Baltijas valstu gaisa telpā.

Francijas Gaisa spēku iznīcinātājs *Mirage 2000*

Francijas kontingents nomainīs Portugāles kaļavīrus, kas pašlaik veic misiju ar četriem iznīcinātājiem F-16 Fighting Falcon.

Aicina Lielbritanijas iesācējuzņēmējus izvēlēties Latviju

Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere (ETP, *Vienotība*) nosūtījusi vēstuli virknei Lielbritanijas iesācējuzņēmumu (*start-up*) asociācijai, kuŗā aicina šos uzņēmējus apsvērt Latviju kā vietu, uz kuŗu pārvietot savu darbību.

"Esmu pārliecināta, ka Latvija ir visi nepieciešamie priekšnosacījumi, lai tā kļūtu par Eiropas un pasaules līmeņa iesācējuzņēmumu ekosistēmu un vietu, kur šiem uzņēmumiem uzsākt vai paplašināt savu darbību. Latvijai ir vairākas būtiskas priekšrocības – ātrs tīmeklis, piekļuve vienotajam tirgum un ārvalstu investīcijām, augsti kvalificēts darbaspēks, mūsdienīgi finanču pakalpojumi un izdevīgs ģeografiskais novietojums. Mums ir jāizmanto šī ie-

spēja, jābūt aktīviem un jāpiedāvā tiem Lielbritanijas uzņēmējiem, kas vēlēsies pārcelt savu uzņēmējdarbību uz kādu citu ES valsti, Latviju kā valsti, kas ir atvērta innovācijām un droša vide ārvalstu investīcijām," norāda Vaidere, piebilstot, ka jau pašreiz Latvijas tehnoloģiju iesācējuzņēmumi ir spējuši piesaistīt vairāk nekā 100 miljonu eiro lielas investīcijas. Savā vēstulē Lielbritanijas biznessa organizācijām Vaidere norādījusi, ka innovāciju jomā Latvija kļuvusi par visstraujāk augošo valsti ES un ka Latvijā uzņēmu mu dibināšanas procedūra ir vienkārša un aizņem tikai divas līdz četras darbadienas.

SPILGTI CITĀTI

Apvienotajos Arabu Emiratos gaida ... Latvijas ūdeni

Laikrakstā *Dienas Bizness* Latvijas investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) Apvienotajos Arabu Emiratos vadītājs **Aigars Stoenbergs** stāsta, kā AAE ienākt ar Latvijas produktiem.

Mēs vienmēr varam atrast to nišu, kas Latvijai tiešām ir raksturīga, piemēram, viss ekoloģisks, bioloģisks, kam kvalitāte ir nesalīdzināmi augstāka nekā masu produktiem. (..)

"Lielbātas" ūdens tur ir vienīgais avota ūdens. Viņi tādu vēl nav redzējuši. Kad emigrācijai atbrauca uz Latviju, viņiem acīmredzot tas iepatikās. (..) Latvijas ūdens tur ir vajadzīgs, turklāt koncentrēties vajadzētu tieši uz viesnīcām. "Lielbāta" ir ļoti pareizi darijusi.

Veiksmīgi sevi ir pierādījis "Groglass". Viņu produkts ir nišas produkts – stikls, kas, pirmskārt, dzēš 99% ultravioleto staru un nozīmē, ka tas, kas aiz šī stikla ir, neizbalo. Otrkārt, šis stikls nereflektē. Tas ir ideāls gleznām un bildēm, jo neatspīd. Abu Dabi to tirgo uzņēmums "Silver Rock Framing". Ar celtniecības stiklu tur nav ko darīt, jo ķīniešu tur ir pilns. Runājot kopumā, jebkurai produkcijai jābūt tik īpašai, lai to nespētu nokopēt ķīnieši. Ja produktu ir iespējams nokopēt, viņi to noteikti izdarīs.

Valdis Dombrovskis par Brexit sekām

Ja Lielbritanija pēc referenduma nolems atstāt Eiropas Savienības (ES) iekšējo tirgu, sekas uz valsts, kā arī ES ekonomiku būs daudz nopietnākas, intervijā LTV raidījumā *Rīta Panorāma* sacīja Eiropas Komisijas (EK) viceprezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*). Viņš norādīja, ka Lielbritanijai šobrīd ir jāpienem stratēģiski svarīgs lēmums – vai pēc izstāšanās no ES palikt iekšējā tirgū vai to pamest. Pamešanas gadījumā ekonomiskās sekas būs daudz nopietnākas. Dombrovskis piebilda, ka līdz šim Lielbritanija nav oficiāli paziņojuši par vēlmi izstāties no ES, turklāt, pēc Lielbritanijas premjerministres Terēzas Mejas teiktā, tas varētu notikt 2017. gada sākumā.

Latviešu diaspora ik gadu valsts ekonomikā iegulda aptuveni 500 miljonu eiro

Latviešu diaspora ik gadu valsts ekonomikā iegulda aptuveni 500 miljonu eiro, Latvijas Radio stāstīja Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Elferts, kurš šajās dienās pēc divu gadu darba beidz pildīt šos pienākumus.

Pēteris Elferts

Vairāki miljoni eiro arī aizplūst no Latvijas diasporas virzienā, bet bilance kopumā noteikti ir pozitīva, izteicās vēstnieks. Runājot par divos gados sasniegto, Elferts stāstīja, ka vairāk sadarbojies ar

diasporas organizācijām. Viņš īpaši izcēla darbu jauniešu jautājumos – tikusi atbalstīta pasaules latviešu jauniešu organizācijas dibināšana, kas esot svarīgi, jo jaunieši veido savu "es" un šajā laikā ir svarīgi veidot viņiem piederības sajūtu Latvijai. Ja cilvēkiem ir draugi Latvijā, viņi paliek latvieši, pretejā gadījumā viņi ātri asimilējas, izteicās vēstnieks. Ar daļēju Latvijas valsts atbalstu pašlaik strādājot vairāk nekā 100 tautiešu skoliņas ārzemēs. Šogad tādas dibinātas Griekijā un Turcijā, pērn – Ziemeļitalijā. Elferts priečājās par pasaules latviešu ekonomikas forumu sarīkošanu, par atbalstu Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas pētījumu centra dibināšanā, tāpat šogad sarikots trešais konkurss, lai atbalstītu diasporas plāssaziņas līdzekļus.

Latvieši visā pasaulē ziedojuši Zemessardzei

Beigusies Latvijas Transatlantiskās organizācijas (LATO) un *Ziedot.lv* organizētā Zemessardzes atbalsta kampaņa www.zemessargam.lv, par kurā saziedotajiem līdzekļiem iegādātās nakts redzamības iekārtas 30. augustā Dobelē tika dāvinātas Zemessardzei.

Kopš kampaņas uzsākšanas 2015. gada septembrī ir saziedoti vairāk nekā 63 000 EUR, kas saņemti ne vien no Zemessardzes atbalstītājiem Latvijā, bet arī no latviešiem ārzemēs. Par saziedotajiem līdzekļiem ir iegādātas 12 termālās infrasarkanā diapazona tēmēšanas ierīces triecienāsātēnēm un četras termālā infrasarkanā diapazona novērošanas kameras, kuras tika piegādātas 30. augustā Zemessardzes 51. kājnieku bataljonam, kas gādā par Dobelē Mācību Atbalsta bazes darbību un ikdienu nodrošina ieroču un specializētas technikas lietošanas apgūšanu zemessargiem.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Pieaug Lielbritanijas pilsonu interese par Latvijas pilsonību

No Lielbritanijas pilsoniem pieaugusi interese par Latvijas pilsonību pēc tur notikušā referenduma, kūrā tauta nobalsojusi par izstāšanos no Eiropas Savienības. Pieaugošo interesiju apstiprina gan Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē, gan Pilsonības un migrācijas lietu pārvadē (PMLP), kur saņemti neskaitāmi jautājumi gan telefoniski, gan elektroniski no pilsoniem, kūrā priekšteči savulaik dzīvojuši Latvijā.

Par motīvāciju šie cilvēki visbiežāk norādījuši vēlmi saglabāt Eiropas Savienības pilsonību.

Pirmajā balsojuma kārtā Igaunijas jauno valsts prezidentu neievēlē

Igaunijas parlaments 29. augustā pirmajā balsojuma kārtā neievēlēja jauno valsts prezidentu, jo neviens no trim kandidātiem neiegava nepieciešamo vismaz 68 deputātu atbalstu. Balsojumā piedalījās 99 Igaunijas parlamenta deputāti. Divi deputāti balsojuma sākumā neatradās parlamenta zālē.

Par bijušo tieslietu kancleru Allaru Jeksu nobalsoja 24 parlamenta deputāti, kas ir par trim vairāk, nekā parakstījās par viņa izvirzīšanu augstajam amatam. Par parlamenta spikeru Erki Neistoru savu balsi atdeva 40 Rīgikogu deputāti, kas ir par trim mazāk, nekā parakstījās par viņa izvirzīšanu. Savukārt par bijušo izglītības ministri Mailis Repsu nobalsoja 26 parlamenta deputāti, kas ir par vienu mazāk nekā viņu izvirzījušo deputātu skaits.

Tā kā neviens kandidāts neiegava nepieciešamo divu trešdaļu deputātu atbalstu, 30. augustā notika vēlēšanu otrā kārtā. Ja arī šajā kārtā neviens netiks ievēlēts Igaunijas prezidenta amatā, pēcpusdienā notiks trešā balsojuma kārtā, kūrā piedalisies divi otrajā balsojuma kārtā vislielāko deputātu atbalstu saņēmušie kandidāti.

Daļa bēglu aizbrauc no Latvijas
Kopš aprīļa vairāk nekā puse patvēruma meklētāju, kuri saņēmuši bēglu vai alternatīvo statusu, neilgi pēc tam Latviju pametūsi. To atzinusi biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts", kuras darbinieki jau vairākus mēnešus pilda bēglu mentoru pienākumus. Viņi aizbraucēju motīvāciju skaidro ar bēglu maldigo izpratni par dzīves apstākļiem Latvijā.

"Viņi ir bijuši neizpratnē par to, ka Eiropas Savienības valstis visas nav vienādas, ka Latvija nav tik bagāta. Viņi pirms tam to nezināja vai viņiem nebija tas teikts, lai gan mēs to vienmēr sakām pirmajā tikšanās reizē, ka Latvija ir savādāka," saka Līkops. Saskaņā ar Sarkanā Krusta datiem kopš aprīļa statusu ieguvuši kopumā 45 cilvēki. Latvijā palikuši aptuveni 20 jeb četrus ģimenes. Pārējie aizbraukuši. Kopumā Latvijai paredzēts uzņemt 531 personu no 120 000 bēglu, kas atrodas Grieķijā un Italijā.

Polītiski represēto personu 18. salidojums

27. augustā notika politiski represēto personu 18. salidojums Ikšķilē, Daugavmalā, iepretim Meinarda salai. Pēc Latvijas himnas un klusuma brīža uzrunas teica LPRA priekšsēdis Gunārs Resnais, Valsts prezidents Raimonds Vejonis un Ikšķiles pašvaldības vadītājs Indulis Trapiņš. Sarīkotā koncertā muzeja grupa no Latgales *Laimas muzykanti*.

Sibīrijas latgalieši mūsdienās

Šogad Ačinskas latgaliešu biedrībā tālājā Sibīrijā svin 10 gadu jubileju. Sibīriešu apzināšana 21. gadsimta sākumā bija vesela sensācija. Daudzi pētnieki un studenti devās uz Sibīriju, lai ierakstītu valodu, dzīvesstāstus un atrastu savus radiniekus. Latgaliešu apzināšana sākās vēlāk, savā ziņā pateicoties Sanktpēterburgas Valsts universitātes baltistikas nodaļas entuziasti. Aprit arī 10 gadi Latvijas latgaliešu un Sibīrijas latgaliešu kopīgai Jāņu svinēšanai. Sibīrijā, Ačinskas latgaliešu biedrībā, ir 60 aktīvu dalībnieku. Jāņu svinēšanas tradīcijai atdzīmē palīdzēja Latvijas ekspedīciju dalībnieki.

Lielākais kruīza kuģis Rīgā

24. augustā pulksten 9 Rīgā pie Vanšu tilta pietauvojās lielākais kruīza kuģis, kāds spēj ienākt Daugavas grīvā, – *Costa Pacifica*.

Pirms tam tas vēl veica apgriešanās manevru, gareniski aizsķērsojot visu Daugavu. Uz Rīgu kuģis bija atbraucis pilnīgi izpārdots, atvedot 3780 pasažieru.

Tautastērpu gājienā izceļas to dažādība un novadu īpatnības

Par godu Latvijā senākā un vienīgā tautastērpu centra *Senā klēts* 25 gadu jubilejai 26. augustā notika gājiens tautastērpos pāri Akmens tiltam uz *Gaismas pili*, kur savukārt norisinājās tautastērpu modes skate – "Senās klēts godi".

Gājiena dalībniecēm ir ļoti dažādi tautastēri – par katru no tiem ir stāsts. Piemēram, viena centra *Senā klēts* dalībniece Ziedite Muze sacīja, ka visi, kas piedalās gājienā, uzsēja saitīti, ko speciāli darināja tieši šim notikumam. Tautastērpu centrs *Senā klēts* 25 gadu laikā ir uzkrājis vērtīgu pieredzi tautastērpu izpētē, darināšanā un arī populārizēšanā. Tautastērpu gājiena dalībnieki ceļā uz *Gaismas pili* piestāja Akmens tilta vidū, lai ziedotu vainagā Daugavai, kas simboliski

nozīmē – lai viss labais satek un saplūst kopā un dod mums visiem spēku.

Jaunieši no latviešu diasporas pasaulē tiekas nometnē

"2 Tilti"

No 14. līdz 20. augustam 22 jaunieši no Belģijas, Luksemburgas, Polijas, Zviedrijas, Francijas, ASV un Latvijas nometnēja kopā, lai veidotu ciešāku saiti starp diasporas un Latvijā dzīvojošajiem jauniešiem, kopīgi ceļotu pa Kurzemē un meklētu, viņuprāt, 100 unikālas lietas Latvijā.

Nometnē jaunieši bija iekārtoti savu pulcēšanās vietu, kas ir liela tipa vīgvamveidiga telts – kotta, kūrā ikvakarūs tika kurts ugunskurs, spēletas spēles, dziedāts, stāstīti stāsti, vārīta tēja un runāts par visu, ko jaunieši no dažādām valstīm kopīgi vēlas apspriest. Neiztieki arī bez dažādām sporta spēlēm.

Latvijas jaunieši vēlas apgūt arabu valodu un kultūru

Būtiski pieaudzis arabu valodas un kultūras studētgribētāju skaits – tā vērtē Latvijas Universitātē (LU) un Latvijas Arabu kultūras centrā. Tik liels konkursss uz LU Humanitāro zinātnu fakultātes arabu studijām kā šogad vēl nebija piedzīvots. Vēlmē mācīties arābu valodu un islāmu pieteicās 83 studētgribētāji. Uz vienu budžeta vietu pretendēja seši cilvēki.

"Pirmais – nāk prātā drošības prasības un nepieciešamība pārziņāt šīs valodas drošības dēļ. Bet otrs – strādāt sociālo darbu ar cilvēkiem, kas šeit ierodas un ierašīsies arvien lielākā skaitā. Eiroopa ir diezgan pilna," vērtēja LU Azijas studiju nodaļas vadītājs Jānis Priede.

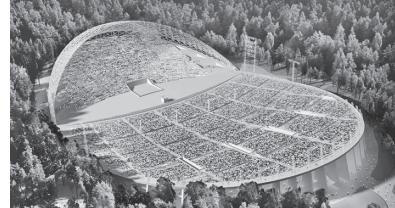
Agnese Tamoviča septembrī sāks studēt arabu valodu maģistrantūras otrajā kursā: "Latvijā sāk ieplūst bēgļi, un laikam cilvēkiem tas saistīs ar naudu. Uzņēmējdarbība ar Persijas liča valstīm. Kaut gan es nezinu, kāda būtu interese no viņu pusēs. No mūsu, protams, jo tur ir "dzīlas kabatas". Otrs variants būtu vēl diplomātiskā sfēra," vērtēja Tamoviča. Viņa arī atzīst, ka parādās bīstamības faktors, jo caur valodu notiek iedziļināšanās kultūrā un arabu valoda vispār ir ļoti saistīta ar islāmu. "Katrs, kas sāk par Tuvo Austrumu temu būdīt, visu laiku ir jādzird par radikalismu, par islāmismu," komentēja studente.

Mežaparka estrādes pārbūve

Mežaparka Lielās estrādes pārbūve būs pamatīgs pārbaudījums gan būvniekiem, gan architek-

tiem un pasūtītājam – Rīgas domēi. Tā iesaistītās puses 29. augustā atzina projekta publiskajā atskaitē par paveikto kopš līguma noslēgšanas šā gada pavasarī. Laiķa ir maz, jo projekta pirmajai kārtai jābūt gatavai līdz 2018. gada Dziesmu svētkiem. Koristiems tas nozīmēs dziedāšanu vēl vecajās tribīnēs, bet sola krietni vairāk ērtību un plašuma skatītājiem.

Pagājuši tieši deviņi gadi, kopš architekti *Mailīts AII* un Juŗa Pogas arhitektu birojs uzvarēja starptautiskā konkursā par Mežaparka lielās estrādes pārbūvi. Nāca krize, un tikai šogad projektam atkal tika nopūsti putekļi. Kopš līguma noslēgšanas ar Rīgas domi pagājuši pieci mēneši.

Kultūras ministre Dace Melbārde risinājumu redz nacionālo interesi objekta statusa piešķiršanā Mežaparka estrādei, kas vismaz ļauj turpināt projektu tiesvedību gadījumā.

"Tas ir jāvirza uz priekšu, līdzīgi kā *Daugavas* stadionam. Šeit, protams, nav pieļaujama aizķeršanās iepirkumu dēļ. Tas ir tāds kā nacionālais sporta veids starp būvniekiem – kūrš kuram iegriezīs tajā brīdi, kad tiek pazīnīts uzvarētājs. Un šis noteikti nav tas gadījums, kur pieļauj šādas sporta spēles," sacīja ministre.

Filmu festivāls *Baltijos Banga 2016*

No 23. līdz 30. augustam Nidā, Lietuvā, norisinājās 8. Starptautiskais filmu festivāls *Baltijos bangā 2016*. Festivālu vēstulē sveica Latvijas Ministru prezidents Māris Kučinskis. Atklāšanas ceremonijā Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis uzsvēra, ka "festivāls ir ļoti nozīmīgs notikums, kas simbolizē visu trīs Baltijas valstu izcilību kultūrā. Šajā gadā festivāls ir ļoti nozīmīgs, jo Baltijas valstis svin 25. gadadienu kopš neatkarības atjaunošanas. Šā gada festivāls ir arī skaista velte gaidāmajai Baltijas valstu simtgadei. Latvijas vēstniecība Lietuvā ir ganārīta, ka šogad festivālu atbalstījusi arī finansiāli".

Programmā bija iekļautas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas kinematografistu filmas. Festivālā piedalījās arī viesu kinorežisori no Polijas un Vācijas. Latviju filmu festivālā pārstāvēja filmas "Ručs un Norie" (režisore Ināra Kolmane), "Mans tēvs baņķieris" (Leva Ozoliņa), "Pie bagātās kundzes" (Leonīds Leimanis), "Ausma" (Laila Pakalniņa), kā arī tika rādīta Latvijas īsfilmu programma (Uldis Ćipts, Ugis Olte, Valerijs Olehno, Gatis Ungurs).

Filma *Ausma* iekļauta 50 labāko Eiropas filmu sarakstā

23. augustā Eiropas Kino akadēmija (EFA) publiskoja šāgada 50 labāko pilnmetrāzas spēlfilmu sarakstu, no kura tiks izvēlētas no-

minētās filmas Eiropas Kino akadēmijas balvām par gada labākajiem sasniegumiem kinomākslā. Sarakstā iekļauta arī režisores Lailas Pakalniņas spēlfilmā *Ausma* (Latvijas, Polijas un Igaunijas kopražojums ar Nacionālā Kinocentra finansējumu atbalstu), un tā ir pirmā reize, kad Latvijas pilnmetrāzas spēlfilmā nonākusi tik Augusta prestiža balvas pretendētu sarakstā.

Skats no filmas *Ausma*

Lailas Pakalniņas *Ausma* šāgadā EFA sarakstā ir vienīgā filma no Baltijas valstīm. Igauniju šajā kopražojumā pārstāv filmas montāžas režisors un līdzproducents, Pakalniņas ilggadējais dombiedrs Kaspars Kallass, bet no Polijas radošājā komandā ietilpst jau vairākos festivālos apbalvotais operātors Voiteks Starons un kostīmu māksliniece Natalija Čečota.

Atklāj Raiņa un Aspazijas atjaunoto vasarnīcu

Majoros atklāta atjaunotā Raiņa un Aspazijas vasarnīca. Raiņa un Aspazijas vasarnīca ir mūzejs, kas veltīts divām izcilām personībām latviešu kultūrā. Vasarnīcu Majoros Rainis nopirkā 1926. gada rudenī. No 1927. līdz 1929. gadam tā bija dzejnieku darba un vasaras atpūtas vieta. Dzīves telpas ārkārtīgā pietīcībā un vienkāršībā pretstatā abu dzejnieku gara telpas plašumam bija dizaina koncepcijas pamatā, stāstīja māksliniece Ingūna Elere.

Jauņā eksposīcijas, kuļu veidojuši mūzeja speciālisti sadarbībā dizaina biroju H2E, nosaukums ir gluži vienkāršs – "Es un tu". Tā veltīta Raiņa un Aspazijas mīlestībai un dailrades virsotnēm, ko atklāj viņu kopdzīves mezglpunktī un dailrades process – nozīmīgākie darbi. Eksposīcija sākas ar dzejnieku iepazīšanos un beidzas ar Raiņa nāvi.

Pirma reizi Rīgā – Kubas deju festivalis *Timba Para Ti*

Pirma reizi Rīgā no 23. līdz 25. septembrim Latvijas iedzīvotājus priečēs Kubas deju festivalis *Timba Para Ti*, kūrā karstasināgajos kubiešu mūzikas ritmos izdejot

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Putins līcis no 25. līdz 31. augustam veikt pēkšņu (!) Krievijas bruņoto spēku kaujas gatavības pārbaudi aizsardzības ministra Sergeja Šoigu uzraudzībā. Pārbaudei tika pakļauti trīs militārie apgabali – Dienvidu, Rietumu un Centrālais, kā arī Ziemeļu kara flote (kas bazējas "pretim" NATO dalībvalstij Norvēģijai) un "gaisa kosmisko spēku" (VKS) un "gaisa desanta kaļaspēka" (VDV) vienības. Bija jāpārbauda visu šo sauszemēs, gaisa un jūras spēku kaujas gatavība "pilnā apmērā", kā īpaši uzsvēra aizsardzības ministrs Šoigu.

Vārdu sakot, Kremlis trin zōbus, acīmredzot vēloties "pienācīgi iespaidot" Krievijas nu jau gandrīz tradicionālo ienaidnieku – Rietumus, konkrēti – NATO.

Šīs, jāsaprot, politiski eksplozīvās temmas ietvaros vērts iepazīties ar Maskavas portāla un laikrak-

sta "Zavtra" galvenā redaktora Aleksandra Prohanova iespādiem, ko viņš guvis, būdams ie-lūgts uz militārajiem manevriem, ko sarikoja "Kolektīvās drošības liguma organizācija" (ODKB).

Tas ir dīvains veidojums, amatielisks NATO atdarinājums, ko Kremlis sastikējis, it kā papildinot savu "Eirāzijas ekonomisko savienību". Manevros formāli piedalījās ne tikai Krievijas, bet arī Baltkrievijas (par to būs runa tālāk), Kazahstānas, Kirgizstānas, Armēnijas un Tadžikistānas kaļaspēka vienības. Taču viss liecina, ka faktiski te darbojās Krievijas un tikai Krievijas kaļaspēks, un pārējie bija tikai piekarināta simboliska "aste", lai rādītu, cik daudz Krievijai draugu un sabiedroto pēcpadomju telpā.

Prohanovs atzīst, ka šo manevru norise koncentrējās Rietumu militārajā apgabalā, un mācību triecienspēks bija daudzinātā

Pleskavas gaisa desanta divīzija (kuļu bija nācīes sūtīt uz Čečeniju – palīgā apjukušajiem krievu zaldātīniem – t.s. *kontraktņikiem*). Ikreiz, kad Latvijā tiek iztirzāta Krievijas bruņoto spēku iebrukuma varbūtība, neizbēgami pavīdis "rūdītās" divīzijas nosaukums.

Gan no paziņojuma par "kaujas gatavības pārbaudi", gan no Prohanova impresijām izriet, ka viena no asākajām Kremla bruņotajām bultām rāda uz Krievijas un Igaunijas robežu, kur slejas senais Izborskas cietoksnis – lielkrievu imperistu svētvieta. Te jāatgādina, ka Izborska, kur, Prochanova vārdiem runājot, pirms kādiem 1300 gadiem "dzimus krievu nāciju", līdz ar Pečoriem ar tās pareizticīgo klosteri no 1920. līdz 1940. gadam ietilpa neatkarīgas Igaunijas teritorijā atbilstoši Tartu miera līgumam. Pirmskaņa kartēs, ko Rīgā izdeva pazīstamais Mantnieka apgāds,

Pečori saucās Petseri, bet Izborska – Irboska. Šo novadu, kas neietilpa Livonijas ordeņa īpašumos, apdzīvoja igauņu tautas atzars – seti, pēc konfesijas pareizticigie, bet vienmēr sajutuši tuvību ar "baltisko" Igauniju.

Vārdu sakot, viena no Krievijas militāristu bruņotajām bultām rāda uz Baltiju – zilo ezeru zemi, likteņupi Daugavu, Rīgas torņiem un Gaismas pilī...

Bet pārējās bultas rāda uz rietumiem un dienvidrietumiem, apdraudot Poliju, Ukrainu ... un Baltkrieviju, jā gan.

Putina un Šoigu "pēkšņā gatavības pārbaude" likusi satraukties Polijas vadībai. Sakarā ar Krievijas bruņoto spēku masīvo koncentrāciju pie Polijas robežas Varšavā uz ārkārtēju apspriedi sanāca Polijas armijas, kara aviācijas un izlūkdienesta vadītāji.

Kijevas militārais analītikis Mihails Singurovskis neizslēdz

varbūtību, ka Krievijas kaļaspēks iebruks Ukrainas teritorijā līdz 20. septembrim, t. i., līdz Krievijas Valsts domes vēlēšanām, jo Putnam pirms tam vajadzigs "kāds taustāms panākums".

Tas nu tā, bet, manuprāt, būtu nopietni nemamas Baltkrievijas stratēģiskās un ārpolitiskās izpētes centra direktora Arsēnija Sivicka bažas, kas paustas portālā www.svoboda.org kļuvis zināms, ka "visapkārt Baltkrievijai" tagad koncentrētas prāvas Krievijas kaļaspēka vienības. Jelņā un Klinicos izvietotas motorizētas strēlnieku brigādes, kas var pārapt par divīzijām. Sivickis pielauj tādu notikumu secību, kas liktu Krievijas kaļaspēkam iebrukt Baltkrievijā, lai nepielautu tās "pagriezienu uz Rietumiem".

Nevilus jāpiekrit tiem, kas rietumvalstu galvaspilsētās nopūzdamies atzist: Putins ir neaprēķināms.

Džo Baidens un Latvijas polītiķi

SALLIJA BENFELDE

ASV viceprezidenta Džo Baidena vizīte Latvijā neapšaubāmi bija divkārt nozīmīga. Pirmkārt, tā notika 23. augustā, dienā, kad savulaik tika parakstīts Molotova – Ribentropa pakts, kas sadāļija Eiropu un noveda pie Baltijas valstu okupācijas. Otrkārt, ASV prezidenta kandidāta Donaldala Trampa pēdējā laika paziņojumi par to, ka attiecībā uz Baltijas valstīm NATO varētu neievērot 5. pantu un uzbrukums vienai valstij varētu nenozīmēt uzbrukumu visām dalībvalstīm, bija radījuši spriedzi un bažas ne tikai Baltijas valstīs vien.

Viceprezidenta vizīte un viņa tās laikā sacītais šo spriedzi ievērojami mazināja, jo skaidri lika saprast, ka viena cilvēka apgalvojumi vēl nenozīmē visas valsts politikas maiņu un ka ASV politiķi nav noskoņoti visi kā viens atdot Eiropu un Baltijas valstis Krievijai. Citiem vārdiem sakot, ir maz ticams, ka notiks jauns "Molotova – Ribentropa pakts", kas apgrēzis pasauli ar kājām gaisā un ļaus Krievijai klūt par vienu no pasaules varenākajām valstīm pat tad, ja Amerikā kādam politiķim tas ļoti patiktu. Protams, bažas pastāv un šādos jautājumos nav iespējama simtprocēntiga garantija.

Vizītes laikā prieceja arī tas, ka Baidens tiesām labi zina un saprot Baltijas, it sevišķi Latvijas, vēsturi un runā par to ar patiesu izpratni. Protams, parasti politiķi palīgi sameklē visu vajadzīgo informāciju par valsti, kurā amatpersona viesojas, bet šajā reizē bija jūtams, ka viceprezidents tiešām runā par

lietām, kuras pārzcina. Tas ne-pārsteidza, jo savulaik Baidens bija viens no tiem ASV politiķiem, kas iestājās par Latvijas neatkarību un sekoja visam, kas ar mums notiek.

Tikpat nozīmīgs, manuprāt, ir arī Baidena diplomātiskais un netiešais atgādinājums, ka tiesiskās vides sakārtošana ir viens no priekšnosacījumiem ārzemju uztvērējām investīcijām.

To, ka ar tiesisko vidi Latvijā viss nebūt nav labi, zina laikam gan visi mūsu valsts iedzīvotāji. Tāpat jau sen nav noslēpums, ka korupcija ir drauds ne tikai ekonomikai, bet arī valsts drošībai, jo valsti, kurai neuzticas, tās iedzīvotāji un pilsoņi nealkstās.

Kā Latvijas politiķi vērtē ASV viceprezidenta Džo Baidena sacīto viņa vizītes laikā? Īsā atbilde droši vien būtu – vienā Dieva mierā: nu, ir mums problēmas, mēs tās risinām, bet vispār jau viss uz labo pusi vien iet un nav pamata uztraukties. Tiesa gan, tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs šobrīd paudis, ka ASV viceprezidents Džo Baidens Latvijas tieslietu sistēmu kritizējis, pamatojoties uz nedaudz novecojušu informāciju. Protī, tieslietu ministrija secinājusi, ka informācija par ārvalstu investīciju apjomu Latvijā nav aktualizēta kopš maija, lai gan šajā laikā, pēc ministra teiktā, ir notikušas būtiskas pozitīvas izmaiņas. Pie-mēram, saskaņā ar Latvijas Bankas datiem, pēdējā laikā ir pieaudzis gan ASV, gan Eiropas Savienības dalībvalstu investīciju apjoms Latvijā, saka ministrs. Pēc viņa teiktā, investīciju apjoms ir kri-

ties tajā segmentā, kuru stingri ierobežo Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija – "tā ir pelēkā nauda, tā ir nerezidentu nauda, kurā nav valsts identifikācijas, tie ir 1,7 miljardi eiro".

Tātad par "pelēko naudu" nav vērts uztraukties? Un ar tām problēmām, kuras mums ir, bet kuras taču tiekot ļoti aktīvi risinātas, arī notiek pavisam ne-saprotamas lietas, tiek jauktas tiesības un pienākumi.

Viena no jomām, kur tiesības un pienākumi tā sapinušies, ka vairs nevar saprast, kur sākas viens un beidzas otrs, ir izglītība un tās reforma. Diez vai kāds noliegs, ka izglītība ir domāta bērniem, jauniešiem un tiem, kuri vēlas vai kuriem nepieciešams apgūt jaunas zināšanas un prasmes. Tātad viss pārējais šajā procesā ir pakļauts šim mērķim. Pedagoģu atalgojums neapšaubāmi ir šī mērķa neatņemama sastāvdaļa, bet ne izglītības procesa galvenā jēga. Ūn, protams, nākas rēķināties ar valsts iespējām, kuras savukārt lielā mērā ir atkarīgas no mums pašiem un mūsu vēlmes maksāt nodokļus.

Zināmā mērā apburtīs loks. Reizēm šķiet, ka visā tajā naudas skaitīšanas un pedagoģu protestu gaisotnē, kas vienmēr pavada jebkuru reformas mēģinājumu, pazūd bērni un izglītošanas jēga. Doma par mācību gada pagarināšanu, lai samazinātu ikdienu slodzi vai varbūt nebūtu vajadzīga 12. klase, kuru tagad beidz vecumā, kad vispārizglītojošās skolas solā sēdet tomēr ir mazliet savādi, tiek uztverta gandrīz kā zaimošana. Mācību gadu pagarināt nedirkst, jo tad bērniem

būs mazāk vasaras, vecākiem nebūs palīgu lauku darbos un vispār – Latvijā vienmēr ir bijis tā, kā ir tagad un viss! Citās valstis var darīt, kā viņi grib, bet pie mums tā nedirkst, jo cietišot bērni. Izskatās, ka par savām interesiem un vajadzībām ir atcerējušies visi, bet vai ir noskaidrots, ko iegūs vai zaudēs bērni?

Varbūt jāsāk ar mācību programmām un to, ka ir vajadzīga vidusskola un ģimnāzija ar citu programmu? Līdzīgi ir ar ideju par to, ka sešgadīgie bērni ies uz skolu. Varbūt tomēr viņi var palikt t.s. bērnudārza ar sešgadniekiem piemērotu dienas režīmu, bet ar citu programmu? Vai tiešām viņiem ir vajadzīga skola? Bet varbūt tiek domāts par skolotāju nodarbināšanu, lai nebūtu protestu par to, ka viņi paliek bez darba? Tā vien šķiet, ka bērnus it bieži kā argumentu izmanto gan vecāki, gan pedagoģi, gan ministrija, bet paši bērni kaut kur pazūd visā tajā izglītības reformas jezgā.

Līdzīgi līdz šim ir bijis ar veselības aprūpi, kurā pacienti ir pazuduši un nav skaidrs, kad viņus atkal atradis. Līdzīgi ir ar nodokļiem un mikrouzņēmumi. Skaidrs, ka daļa uzņēmēju tos izmanto ne gluži tā, kā tas bija no valsts puses iecerēts, bet pilnīgi legāli nemaksā nodokļus, kuri "pazūd". Tomēr dažas no iecerēm, kā tikt pie pazaude-tajiem nodokļiem, ir vismaz dīvainas. Nodokļi būsot jāmaksā par pilnu slodzi arī tad, ja cilvēks nestrādā pilnu darbu nedēļu. Tātad tas faktiski nozīmē neļaut strādāt pusslodzi – arī jaunajām māmiņām, arī

pensionāriem utt. Tas, ka šie cilvēki, iespējams, prasīs pabalstus vai liks centu pie centa, lai izdzīvotu, laikam nevienam nav ienācis prātā.

Runājot par ASV viceprezidenta vizīti Latvijā, atcerējos arī ASV vēstnieces Latvijā Nensijas Petitas sacīto intervīju LTV. Vēstniece sacīja, ka vēlētājiem ir ne tikai tiesības, bet pienākums uzzināt, ko domā un kādi ir ASV prezidenta kandidātu uzskati. Viņas sacītais lika pārdomāt, kā išti ir ar šim lietām Latvijā. Parasti runājam par to, kādas ir pilsonu un iedzīvotāju tiesības un kādi ir valsts pienākumi. Par iedzīvotāju pienākumiem tiek runāts vien tad, ja tiek atgādīnāts, ka mūsu pienākums ir ie-vērot likumus un noteikumus. Tātad – ja uz papīra nav uzrakstīts un apstiprināts, tad katrs var rikoties pēc saviem ieskaņiem, kā jau brīvā valstī. Tomēr šķiet, ka tik vienkāršs skaidrojums neko nerisina un patiesībā gandrīz jebkurā jomā rodas tāda kā "pelēkā zona", kurā katrs rikojas pēc savas izpratnes. Un galu galā nav taču iespējams uzrakstīt likumus un noteikumus jebkurai dzīves situācijai, ja vien negribam nonākt pavisam absurdās un nejēdzīgās situācijās. Tādēļ arī varam sacīt, ka formāli viss vairāk vai mazāk ir kārtībā, ka Baidena sacītais par tiesisko vidi un korupciju vairāk vai mazāk balstās uz novecojušu informāciju, bet patiesībā liek vēlēties, kaut Latvija būtu vairāk politiķu ar tādu lietu izpratni par pasaules kārtību, kāda ir ASV vice-

prezidentam.

MĀRIS BRANCIS

Pirms 70 gadiem Eslingenā Helmāra Rudziņa izdotā mēnešraksta *Laiks* novembra (8.) numurā iecenītais gleznotājs profesors Ludolfs Liberts stāsta par viņa pirmo tikšanos ar Jaņa Rozentāla glezniecību. 1907. gadā Libertu ģimene pārcēlās uz Rīgu un atvēra savu veikalīnu. Savukārt Libertu dēls Ludolfs sāka mācīties Ata Ķeniņa reālskolas pirmajā klasē. Tur Jūlijs Madernieks ieinteresēja viņu par mākslu, aicinot viņu studijā papildus mācīties gleznošanu un zīmēšanu. Tas vedināja zēnu apmeklēt izstādes nesen uzceltajā Rīgas pilsētas mākslas mūzejā (tagad Latvijas Nacionālais mākslas mūzejs). Te kādā sānu kabinetā bijušas izstādītas divas Jaņa Rozentāla glezns.

“Pēc stundām reālskolā turpu tad veda mani neskaitāmie svētceļojumi”, atzīstas Ludolfs Liberts. Pēc apraksta saprotams, ka viens no darbiem bija 1903. gadā tapušais “No plavas (No darba)”. Tālāk mākslinieks skaidro, kas viņu gleznā apbūris: “Šīs divas plāvēju figūras mākslinieks pratis parādīt tā, kā var parādīt tikai Elias un bērnu gleznojumi un

Skats no izstādes

iekšējā sirsnīguma burvība... Jaņa Rozentāla gara pasaule ir dzīlas latviskas mentalitātes piesātināta un rezonēs katra latviska skatītāja krūtīs”.

Zem šiem Ludolfa Liberta vārdiem varu parakstīties arī es. Skolas un vēlākajos gados Jaņa Rozentāla glezns piesaistīja, apbūra, savaldzināja un lika tajās iemīlēties. Jau šeit pieminētā “No plavas (No darba)”, “Pēc dievkalpojuma (No baznīcas)”, “Ganu meitene”, “Gavilējošie bērni”, daudzie

citi darbi iemājojuši droši vien daudzu sirdi, dažkārt pat nezīnot to autoru. Tie visi mums asociējas ar Latviju, kaut arī laiks pagājis un mūsu apkārtne ir spēcīgi mainījusies, tomēr šajās gleznās ieslēptais nacionālisms paliek nemainīgs, tāpat kā Emīla Dārziņa “Melancholiskajā valsī” vai Jazepa Vitola koņa dziesmās.

Šogad veselu nedēļu Jelgavas mākslinieki, piedalīdamies ikgadējā plenērā, dzivoja Saldū. Šī pilsēta kopš Rozentāla laikiem ir pārvērtusies līdz nepazīšanai, ne

viemēr uz labo pusī, taču pietiek nostāties laukumā iepretim baznīcas kāpnēm un vārtiem, kā domās redzi saldeniekus lēnām, cēlī un svinīgi virzāmies lejup, lai atsāktu ikdienu gaitas. Ja vēl aizmaldies uz likumoto Cieceres upīti pie Kalnasētas parka, tā atmiņā uzplaiksnī “Veļas mazgātājas”, “Pie strauta” ar mazo ūdens nesēju ziemas dienā, daža laba pavasaļa aina. Ar nēšiem vairs ūdeni negādā uz māju ikdienu lietošanai, taču tas pats gars paliek.

Par to visu un daudz ko citu jādomā un jāapcer, ja aizej uz Latvijas Nacionālo mākslas muzeju, kur turpat jau divus ar pusēmēšus skatāma Jaņa Rozentāla 150 gadu jubilejai veltīta izstāde ar nosaukumu “Māksla un technika”.

Izstāde ir plaša un daudzveidīga. Te varam iepazīt mākslinieku kā fotografi, kas iemūžinājis Saldū un atsevišķus mirkļus no savas dzīves, tai skaitā fiksējis atsevišķu gleznu kompozīcijas. Saistoši arī vēstījums par viņa dzīvi attēlos un dokumentos. Bet izstāde paņem savā varā bez atlakuma.

Izstādē atklājas Jaņa Rozentāla talanta daudzpusība, ko apliecina 142 darbi. Bet tie nebūt

nav visi, kas saglabājušies līdz mūsdienām – no Jaņa Rozentāla Saldus mūzeja nav patapināts neviens – tur viņa celtajā un tagad restaurētajā darbnīcā ir sava jubilejas izstāde; toties varam iepazīt eksponātus no Akseli Gallena-Kallelas, Rakstniecības un mūzikas, Liepājas un Tukuma mūzeja, tāpat no vairākām privātām kollekcijām Latvijā un Somijā.

Izstādi analizēt un vērtēt neuzņemos, tā manā ieskatā jāredz katram latvietim. Tomēr dažas lietas gribas atzīmēt. Piemēram, varam ieraudzīt daudzus “Arkādijas” variantus vienkopus. Visos laikos ļoti populāra un noslēpu-maina likusies “Princese ar pērtiķi”, kuŗas patiesais šifrējums jo-projām nav atrasts. Interesanti ir tas, ka līdz šim bija zināmi divi darba varianti, kaut gan tiek minēts, ka to bijis vairāk, taču iši pirms izstādes dienasgaismā parādījās vēl viens.

Janis Rozentāls nāk no pašiem vienkāršākiem tautas slāniem, taču tagad viņa jubileja tiek atzīmēta visas pasaules mērogā – kā zināms, UNESCO 2016. gadu blakus melnā kvadrātā izgudrotājam Vasilijam Kandinskim izsludinājis par Jaņa Rozentāla gadu. Tāpat viņa izstāde būs skatāma Somijā, novembrī arī Parīzē. Apgāds “Neputns” gatavo pamatigu viņam veltītu izdevumu.

Nobeigumā vēlreiz jācīte Ludolfs Liberts:

“Rozentālam līdzekļi un izteiksmes formas nekad nav bijuši pašmērķi un nekad nav bijuši pārsvarā par saturu un glezna saturā pasakāmā nepieciešamājām vajadzībām. Rozentāla mākslinieka idejiski garīgā bagāža bija bagāta un svaiga. Tā nāca no pāšas Latvijas zāļas zemes dzīļumiem. Viņš gribēja daudz teikt un daudz paguva arī pateikt”.

Rozentāla fotogrāfijas ar Eliju

Tapis jauns stipendiju fonds un atjaunota “Klasiskās mūzikas biedrība”

Margarita Tūna

3. oktobrī plkst. 19 ar koncertu “Manai skolotājai” Rīgas Latviešu biedrības namā atlākās Margaritas Tūnas stipendiju fondu Latvijas mūzikologu, mūzikas vēsturnieku un klasiskās mūzikas menedžmenta studentu atbalstam. Studenti stipendijas saņems ne tikai par labiem noplēniem studijās, bet arī par iesaistīšanos klasiskās mūzikas procesā, praktiski apgūstot koncertu rīkošanas pieredzi. Koncerti, ik reizi veltot tos kādam skolotājam, notiks regulāri.

Pirmais koncerts veltīts Margaritai Tūnai (1930 – 2012), un tā rīkotāji ir Margaritas dēls Juris Tūns un Latvijas Kultūras akadēmijas studentes Sintija Kuzma, Evita Zagorska, Elfa Kalnīna. Koncerta mākslinieciskais vadītājs – diriģents Ilmārs Lapiņš.

Margarita Tūna bija ilggadēja Klasiskās mūzikas biedrības priekšsēdētāja. Savā bagātajā darba mūžā bijusi mūzikas zināt-

niece, lektore ilgu gadu gaŗumā, organizējusi koncertlekcijas, bijusi Latvijas Radio mūzikas rektore, mācījusi mūzikas vēstuvi Jāzepa Vitola Latvijas Valsts konservatorijā, bijusi Valsts Filharmonijas redaktore un daudz izcilu mūziku skolotāja.

Pēc Filharmonijas slēgšanas viņa turpināja vadīt mūzikas lektorijus, nodibināja jauniešu mūzikas klubu, Krišjāņa Barona integrācijas biedrību, Sergeja Rachmaninova Klasiskās mūzikas fondu un vēlāk Klasiskās mūzikas biedrību, kuŗa “iesaldētā” veidā pastāv vēl šodien. Koncertu rīkošana bija viņas sirdslieta līdz pat pēdējam brīdim. 2012. gada oktobra koncerts par godu Starptautiskajai mūzikas dienai bija viņas pēdējais.

It īpaši Margaritai Tūnai padevās atrast, saklausīt un iedrošināt jaunos talantus, dot viņiem koncertu pieredzi, iespēju spēlēt publikai. Viņas rīkoto koncertu

dalībnieku un audzēķu pulkā ir tādas izcilības kā, piemēram, baritons Jānis Apeinis, čellists Ivars Besprozvanovs, mecosoprāns Antra Bigača, bass Nikolajs Goršenīns, baritons Samsons Izju-movs, soprāns Maija Kovalev-

ska, diriģents Ilmārs Lapiņš, bass Sergejs Martinovs, bass Krišjānis Norvelis, soprāns Kristīne Opolais, pianists Andrejs Osokins, maestro Raimonds Pauls, pianists Vestards Šimkus un daudzi citi.

Koncertā piedalīsies – viena no neparastākajām jaunās pa-audzes latviešu mūzikām Katrīna Gupalo (viņa tagad strādās Nujorkā), pasaules nozīmīgāko pianistu konkursu laureāts Andrejs Osokins, augstākās raudzēs pianists Vestards Šimkus, kā arī daudzu starptautisko konkursu laureāts, Peterburgā dzīvojošais Petrs Lauls.

Biletes uz koncertu ir jau pieejamas “Bilešu paradīzes” kasēs.

Projekta informātīvie atbalstītāji ir Radio Klasika, laikraksti Laiks un Brīvā Latvija.

Ja arī jūs vēlaties atbalstīt šo iniciatīvu, naudu ieskaitiet norēķinu kontā:

LV77HABA0551041327518

Swedbanka

SWIFT: HABALV22

Klasiskās mūzikas biedrība

Reģ. Nr.: 40008040482

Juridiskā adrese:

Kr. Valdemāra 11–22,

Rīga, LV-1010

OJĀRS CELLE

1991. gada 21. augusts pienāca kā pārsteigums brīvību atgūt alkstošajai latvju tautai. Pēc 1990. gada 4. maija deklarētā ceļa uz brīvu valsti neviens nesagaidīja, ka šis brīdis pienāks tik viegli. Ľaunā Kremļa vara sajima nespēkā. Pa-reizā brīdī Krievijā politisku spēku bija ieguvis Boriss Jelcins, kurš Baltijas tautu prasības pēc neatkarības atzina par taisnīgām un pamatoņām. Viņš vēlējās arī no komūnisma brīvu Krieviju.

Latvija no trim Baltijas valstīm izdevīgajā brīdī atradās visgrūtākajā situācijā, jo Rīgā mājoja Baltijas kaŗa apgabala stābs. Jau arī bez tā rūpnieciski plaši attīstītā pilsēta ar gandrīz miljonus iedzīvotājiem bija divas trešdaļas krieviška. Latviešu nacionālais spēks bija laukos, nevis tās lielākajās pilsētās. Tāpēc gan igaunji, gan lietuvieši uz mūsu "republiku" skatījās bažīgi un nemaz nebija tik pārliecināti, ka mēs spēsim smago krievu nastu novelt no saviem pleciem. Oficiāli pavismam nesen notikušajā tautas skaitīšanā latviešu bija atlī-

cis tikai aptuveni 52%, varbūt pat īstenībā mazāk.

Mums tomēr paveicās visus šķēršļus pārvarēt. Jelcina draudzību Baltijas valstis pazaudēja, kad tās pagrieza muguru Maskavai un kļuva principāla daļa no Rietumu pasaules. Latvija ne tikai pa-zaudēja draudzigu Austrumu kai-miņu, bet ieguva arī sev iekšējo ienaidnieku krievu minoritātē.

Brīvā Latvija iesāka tālāko dzīvi ar ļoti ipatnēju politisko struktūru. Kāpēc? Tāpēc, ka tās demokratis-kajā jaunveidojumā ieplūda līdzšinējās varas, kompartijas "gaišie spēki". Latvijas PSR komūnistiskā partija brīvības atgūšanas procesā sadalījās konsekventos komūnisti, kas nostājās pret brīvu, demo-krātisku valsti, un pārnācējos, lie-lāko daļu no latvisķā partijas sa-stāva, kas apgrieza kažoku otrādi, kļuva par atjaunotās valsts demo-krātiskās sistēmas locekļiem.

Tikai 1993. gadā tika ievēlēta un atjaunota Saeima. Līdz tam brī-dim valdīja latviešu kontroleitā Augstākā padome, kas sastādīja

valdību, atjaunoja tiesu sistēmu, atjaunoja latviešu valodu par valsts valodu, sāka denacionali-zāciju saimnieciskās un īpašuma nozarēs, respektīvi, bija kērusies pie neatkarīgas, demokrātiskas valsts izveidošanas uz padomju sistēmas drupām.

Politiskās varas priekšgalā iz-veidojās nopietns sajukums. Bija grūti valsts aparātu pārveidot, ja tik daudzos amatos nonāca vai vecos amatus paturēja kompar-tijas "gaišie spēki". Tas bija raibs ļudzeks, no kuŗa izcēlās veikli darboni, kas privatizāciju valsti uzskatīja par savu darbības lauku personīga labuma iegūšanai. Vi-nu rokās nonāca liela daļa Latvi-jas uzņēmumu, kas, padomju im-pērijai sabrukot, bija sarežģītā situācijā. Liela daļa uzņēmumu, pilnīgi vai daļēji, bija kalpojuši militāro vai civilo pasūtījumu pildi-šanai. Šāda veida tirgus bija tagad apstājies, un jaunajā situācijā da-lai firmu nebija vairs ko ražot. Arī tās, kas nodarbojās ar parastu preci, ražošanā pēkšņi atskārta, ka

tik atpalikusi rūpnieciskā sistēma bez nopietnas pārbūves rietumu standartiem neatbildā, nebija konkurrēspējīga.

Pārveidošanās process bija ilgs un sāpīgs, tas noveda valsti lielā nabādzībā, bet reizē radīja izvei-cigo, pārviedīgo bagāto slāni, kas privatizācijas procesā daudz ko piesavinājās un pārdeva ārzemju interesēm kā savu mantu. Laukos sabruka kolchozu un sovchozu sistēma. Inventāru sadalīja savā starpā šo iestādījumu vadītāji. Pēc lauksaimniecības mašīnu daudzuma varēja viegli redzēt, kuŗās mājas tagad saimnieku bijušie priekšēži un citi vadošie darbi-nieki. Lauki aizauga ar usnēm. Denacionalizācijas celā vecie īpašnieki spēja atgūt lielu daļu no padomju sistēmas atsavinātajām lauku saimniecībām. Taču iesā-kums arī tiem bija grūts.

Latvijā plosījās milzīga inflā-cija, līdz nostiprinājās atjaunotais lats. Saimnieciskais atplaikums nāca lēni. Arī izglītības laukā Latvija netika atrivota no divva-

lodības, kas eksistē vēl šodien, kaut arī krievu valodas skolas vairs nav tik spēcīgas kā pārejas posmā, jo tām ir daudz mazāk skolēnu nekā deviņdesmitajos gados. Krievu minoritāte, kas skait-liski pārsniedza 900 000 cilvēku 1991. gadā, tagad ir sarukusi maz-let zem pusmiljona.

Apskatot demografisko situā-ciju valstī, pirmie divdesmit pieci gadi ir bijuši gan labvēlīgi, gan ne-labvēlīgi. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs mainījies pamattautas labā. Tagad latvieši sastāda par 10% vairāk no valsts iedzīvotājiem nekā 1991. gadā. Visu citu tautu veidotais sastāvs ir ne tikai par 10% mazāks, bet viņu vidū ir spē-cīgi pieaudzis latviešu valodas pratēju skaits. Taču pāies vēl vis-maz 25 gadi, līdz latviešu un cit-tautiešu proporcijas kaut cik līdzi-nāsies 1935. gada skaitliem. Šī tendence turpināsies pamattau-tas labā, to labi apliecinā dažādo tautību "dzīvības kokū" veidoju-mi salīdzinājumā ar latviešiem.

(Turpinājums 9. lpp.)

VIEDOKLIS

DR. KĀRLIS I. ĀBOLIŅŠ

Britu izstāšanos varu raksturot kā dusmu un nesaprātnes maisī-jumu. Nesaprātnē attiecas uz fak-tu, ka izstāšanās jūtami attieksies uz ļoti daudziem britiem. It sevišķi uz tiem, kuŗi nedzīvo bagātnieku rajonos. Ja bagātnieku rajonu pamatā ir Eiropas Savienības (ES) brīvais tirgus. Ir maz šaubu, ka britu izstāšanās nozīmē nodokļu ieņēmumu samazināšanos, un tas mazinās galvenokārt izglītības un veselības iestāžu attīstību Liel-britanijā. Nesaprātni veicināja iz-stāšanās kampaņa (*LEAVE!*) ar nepatiesu informāciju par ES darbību, ar dusmu vairošanu pret esošiem un nākamiem migrantiem un ar nepatiesiem apgalvo-jumiem, kā līdzšinējos maksā-jumus ES varēs izmantot veseli-bas aprūpes uzlabošanai. Dusmas neapšaubāmi kāpināja neizprat-ne par to, kāpēc ES budžetā liel-kā daļa vēl visu laiku ir veltīta lauksaimniecībai? Tāpat pamato-tas dusmas rāisa naudas izšķer-dēšana sakarā ar to, ka ES parla-ments darbojās Briselē un tad par lielu naudu tiek pārcelts uz Strasbūru Francijā.

Žēl, ka palikšanas kampaņa (*REMAIN!*) bija tik slīkti orga-nizēta, ka nespēja šo dusmu un nesaprātnes maisījumu atspēkot. Jābrīnās, ka politiķi tik nepareizi novērtēja vēlētājus. No 46 miljo-niem britu balsstiesīgo kādi 17 miljoni balsoja par izstāšanos, kādi 16 miljoni – par palikšanu un 13 miljoni nebalsoja vispār. Ja saskaita "par" balsotājus un ne-balsotājus, tad par izstāšanos bal-soja tikai viena trešdaļa balss-tiesīgo.

Sekas līdz izstāšanās notiks

Līdz būs notikusi izstāšanās, kas ilgs vismaz divus gadus, vis-vairāk no nedrošības cietis finan-ču tirgi. Londona ir viens no pa-saules vadošajiem finanču tir-giem ar izteiktu nozīmi ES. Liel-britanija ES paliks vēl vismaz divus gadus. Tātad vismaz divu gadu garumā būs brīvais tirgus ar Lielbritaniju. Taču investīcijas, kuŗas plānojamas ilgāk par di-vi gadiem, noteikti saruks. Tās atsāksies tad, ja noskaidrosies, ka arī ar jauniem muitas noteiku-mi būs izdevīgi rāzot ES brīva-jam tirgum. Turklat vēl nedrošī-ba kā par Lielbritanijas, tā par ES turpmāko pastāvēšanu. Kā būs ar Skotiju, kā būs ar ES?

Sekas pēc izstāšanās

Negātīvās sekas pēc izstāšanās būs daudz aptverošakas. Šodienas tautsaimniecības ir saistītas zināšanu, ražošanas, innovāciju palielināšanas un risku mazinā-šanas jomās. Tikai ar spēcīgiem un drošiem dalībniekiem šī sais-tības var novest pie pa-nāku-mi: vairāk innovāciju, lielākas investīcijas, vairāk drošu darba-vietu, lielāki ienākumi. Lielbritanija ir/bija spēcīga un droša ES dalībvalsts. Bez Lielbritanijas mazināsies ES devums pasaules ekonomikai no patlaban 22% uz 18%. Lielbritanija veido 18% no ES iekšzemes kopprodukta (IKP). Tas ir ES otrs lielākais IKP devums aiz Vācijas (ar 22%). Lielbri-tanija dod ES ap 20% ekonomi-ko izaugsmi – gandrīz tikpat daudz kā Vācija. Brexit nozīmē arī negātīvas sekas Vācijai, jo Liel-britanija ir Vācijas trešais lielākais

tirgus. Tātad ar Brexit ekonomis-ki pamatīgi cietis kā Lielbritanija, tā arī Vācija. Taču Brexit sekas ir vēl tālejošākas. Varētu negatīvi mainīties ES ekonomiskā virzība uz brīvā tirgus un konkurences ekonomiku, jo Lielbritanija un Vācija ir/bija šīs ekonomikas vir-ziena "smagsvari". Tā varēja aiz-kavēt Francijas un Italijas, un it sevišķi ES dienvidastrumu da-libvalstu noslieci uz protekcionis-ma un pārdales ekonomiku. Vācija ar Lielbritaniju varēja aiz-kavēt tādas iniciātivas kā vispā-rejtos bezdarbnieku pabalstus un visaptverošo banku noguldīju-mu drošību ES.

Pozitīvas Brexit sekas ir, ka ir vajadzīga aptveroša diskusija par ES nākotnes virzību.

Subsidiaritāte kā pamats Ei-ropas Savienības darbibai un attīstībai

Pēc Brexit ir jāatgriežas atpa-kaļ pie subsidiaritātes kā pamata ES tās darbībai un attīstībai. Sub-sidiaritāte nosaka, ka lietas, kuŗas var darīt uz vietas, nav jādara kaut kur citur un it sevišķi jau ne Briselē. Subsidiaritāte nozīmē, ka ES nepaliks par Eiropas Savie-noto Valsti, bet gan klūs par na-cionālo valstu savienību. Šīs sa-vienības institūcijas veic tikai tās darbības, kuŗas kopā veikt ir izdevīgāk, lai sasniegtu iepriekš-minētos ES mērķus. Nacionālās valstis paliks politiskais pamats tās pilsoniem, kuŗu parlamenti noteiks, kā atrāk sasniegt ES mērķus. Bet subsidiaritātes prin-cips arī nosaka, ko un kā katra ES dalībvalsts var paveikt. Un nav tā, ka ES subsidiaritāte sāktos

tikai nacionālos parlamentos. Ar Leader un Interreg program-mām tā attīsta dalībvalstu no-vadus un reģionus.

Subsidiaritāte nozīmē arī to, ka ir jāņem vērā, ko kāda vai kādas ES dalībvalstis spej darīt un ko ne. Šis aspeks visā pilnībā parādījās sakarā ar migrantu ieplūdumu ES. ES ir jāsaprot un jāakceptē, ka tās ES valstis, kuŗas bija 50 gadus zem Padomju Savienības jūga, pamato-ti var uzskatīt, ka migrantu piedale ir atkal jūgs. Sakarā ar migrantiem ES ir jāatrod jauni un innovatīvi risinājumi.

Aptverošāka nodokļu, eko-nomikas un eiro attīstība Eiro-pas Savienībā

Nav šaubu, ka eirozonas dalīb-valstu nodokļu un ekonomikas attīstība ir stipri nevienlidzīga. Tomēr eirozona ir pārdzīvojusi kā banku krizi, tā Grieķijas prob-lēmas. Jo ir skaidrs, ka eiro ir brī-vā tirgus pamats, kas pamatīgi veicinājis visas ES labklājības iz-augsmi. Tāpēc nebūtu pareizi ei-rozonu samazināt vai to sadalī ziemeļu un dienvidu eirozonā, kā to iesaka kāds ASV ar Nobela prēmiju godināts ekonomists. Nevajadzētu nerēdzēt, ka tas mazinātu ES mērķu sasniegšanas jaudu un ka ekonomiskās sekas varētu būt daudz negatīvākas, nekā patlaban izliekas.

Izveidojot ES stabilitātes mechanizmu un to banku ap-tverošu uzraudzību, kuŗām ir internacionāli darijumi, kā arī uzlabojumi ES dalībvalstu bu-džetu veidošanā ir svarigi priekšnoteikumi eirozonas stip-rināšanai. Arī Eiropas Centrālā

Banka kā īstena ES institūcija ir panākusi finanču tirgu uzticī-cību attiecībā uz eiro politikas veidošanas pareizibū.

Tomēr ir svarīgi, lai katras ES dalībvalsts, tātad arī Latvija, būtu konkurēspējīga vissmaz ES mē-rogā, kas veicinātu labklājības pieaugumu. Laba izglītība, digiti-lizācija, vietējo produktu un pa-kalpojumu attīstība veicinās jaunu darbavietu veidošanu un investī-ciju piesaisti.

Zaļā Eiropas Savienība ar Baltijas valstīm priekšgalā

Var teikt, ka stāvam pie zaļās revolūcijas sliekšņa, kas novēdis pie tā, ka ekonomiskā izaugsme vairs nebūs saistīta ar dabas re-sursu neatgriezenisku izlietošanu. ES ir visi priekšnoteikumi, lai tā būtu vadošā šīs revolūcijas īstenošanā. Galvenie mērķi būtu: ražošanas dekarbonizācija – prom no oglēm, dabas gāzēm un naftas! Enerģiju iegūst tikai no at-jaujotām energētikas avotiem – kā vejš, gaismā, ūdens. Lauksaim-niecībā arvien mazāk izmanto herbīcidus un pesticīdus. Pāreja uz bezatkritumu atkalražošanu, dzīvojamā māju siltināšana un modernizēšana, publiskā trans-porta lomas un efektivitātes pa-lielināšana, elektromobilitātes ie-viešana, ražošanas digitalizācija. Tas viss būtu pamats lielai inno-vācijas un investīciju program-mai. Un Baltijas valstīm būtu jā-nostājas šīs programmas priekš-galā. It sevišķi tas būtu jādara Latvijai, jo nav šķēršļu, kas varētu atturēt Latviju no zaļās revolūcijas īstenošanas – par priekšzīmi-visai Eiropas Savienībai.

25 GADI ATKAL BRĪVĪBĀ

INESE RAUBIŠĶE

Maizes godināšanas svinības Āraišu dzirnavās

“Rūgsti, nu, maizīt, kā Rīga, kā Cēsis, kā jaunu sievu vēderīni!”

Nu jau trīspadsmito vasaru Amatas novada Āraišu vējdzirnavās notiek vērienīgs sarīkotums, kas pulcē interesentus ne tikai no Latvijas – jaunās rudzu un miežu maizes godināšanas svinības. Šogad rīkotāji ir Āraišu vējdzirnavu māju saime, biedrība “Anno 1852” un etnografe Indra Čekstere ar savu ģimeni. Indra vislabāk zina stāstīt par šiem maizes svētkiem, jo bija idejas autore, darba aizsāceja un (visus šos 13 gadus) iniciatorē, lai maizes godināšana reizi gadā senajās Āraišu dzirnavās klūtu par tradīciju. Kāds tad bija pats sākums?

Indra Čekstere: Pirmsākums Maizes dienai bija tāds, ka 2003. gadā Gaujas Nacionālais parks svinēja savu jubileju un gribēja organizēt sarīkotumus. Un tā kā es tolaik biju ļoti enerģiska kultūrvēstures speciāliste un man tojuma kopēja, man ienāca prātā, ka varetu organizēt celojumu pa Gaujas Nacionālā parka kultūrvēsturiskajām zonām – tādas ir deviņas lielajā Gaujas NP teritorijā. Katrai zonai māksliniece Daiga Segliņa izveidoja speciālu zīmodziņu, plus vēl pieņemām klāt vienu teiku un stāstu vietu – Zvārtes iezi. Tātad 10 vietas cilvēkiem vajadzēja aizbraukt, saņemt zīmodziņu un nobeigumā Veselavas muižā piedalīties Ziemsvētkos, kas arī bija savdabīgi organizēti – mežā ugunskurs un bluķa vilkšana, bet pašā muižā sārkoti baltvācu Ziemsvētki pēc Veselavas muižas kādreizējo īpašnieku radu atmiņām – kā savulaik muižā organizēja svētkus bērniem. Svētki izdevās. Un tie bija tik iedvesmojoši skaisti, ka veselaviesi palikuši atmiņā vēl šodien.

Bet bija jāorganizē arī sarīkotums vasarā Āraišu vējdzirnavas. Tātad brīvā dabā, jo telpu šeit nav. Ierosināju, ka varetu svinēt Jēkabos – jaunās rudzu maizes godināšanu – ir dzirnavas, kur mal miltus, ir rudzu un kviešu maize, brīnišķīgais Imanta Ziedona dzejolis par maizi, un tajā laikā jau es pētīju latviešu maizes cepšanas tradīcijas. Man šī tēma bija pie sirds – pati bērnība – ēdu pašceptu maizi. Un cilvēku atmiņas, kurās ar mani dalījās cilvēki, kas zina, ko nozīmē īsta pašcepta maize, bija ļoti skaistas, un man tās gribējās virzīt tālāk.

Gaujas Nacionālais parks ir atjaunojis Āraišu vējdzirnavas – sākotnēji tās piederēja Drabešu muižai (baronam fon Blankenhägenam). Šodienas saimnieku senči Libanti vēlāk tās atpirkusi (manuprāt, šī dzimta šeit saimnieko jau piektajā pauaudzē). Dzirnavu māju saimnieki piekrita un ar milzīgu prieku un sirsniņu iesaistījās *Maizes dienas* rīkošanā dzirnavu un tai piegulošajā ainaviski gleznainajā teritorijā...

Kādi atmiņā palikuši pirmie – 2003. gada – Maizes svētki?

Pirmie Jēkabi bija maziņi, bet ļoti dvēseliski. Piedalījās aptuvei 150 – 200 cilvēku. Pašceptā maize ikdienā uz galda nebija tik populāra, bet interese par to bija un pieauga.

Maizes cepēji pie svētku maizes galda

Cepēji rosās pie svētku maizes galda

Katra jauna un izdevusies lieta cilvēkam dod iedvesmu. 2006. gadā Āraišu dzirnavās Jēkabos jau bija aptuveni 1000 apmeklētāju. Pērn bija ap sešsimts un šogad varētu būt apmēram tāpat (lai arī laiks ir lietains, bet tā jau tikai svētība). Jāteic, ka šogad mazliet iekavējām svinēšanu, un sanāk, ka viss notiek *vecajās Annās* (7. augustā). Bija laiks, kad Nacionālais parks mums vairs nepalidzēja, palikām pilnīgi bez jebkāda atbalsta ... tā, ka nācās Maizes svētkus rikot, balstoties uz brīnišķīgo vējdzirnavu māju saimi ar jauno saimnieci Vinetu Cipri priekšgalā, savu personisko iniciatīvu un brīvprātīgajiem paligiem, kuri mums ir arī šobaltdien – un es runāju arī par cepējiem. Ir daži, kuri svētku Kukulišu tirgū kaut ko arī pārdod, bet lielākā daļa atbrauc ar saviem kukulišiem, sagriež tos un cienā. Tagad mums atkal ir Maizes dienas sabiedrotie – Amatas novada dome un Dabas aizsardzības pārvalde. Pēdējos gados lielu organizatorisku palīdzību sniedza, kā viņa pati sevi sauc – zāļu sieva, cēsniece Līga Eglīte, kas ir nenogurstoša pētniece un kultūrvēsturisko vērtību populārizētāja.

Pie jaunas rudzu un miežu maizes svētku galda ar dziesmām, vārpām un veltēm jūs godināt pašcepto maizi un tās

cepējus. Kas ir šie cilvēki, no kuras Latvijas puses?

Ļoti labi cepēji no visas Latvijas. Grīnberga kungs no Lielvārdes (viņam ir ļoti īpaša maize, un cilvēki arī šeit taujā pēc tās), Andrejs Broks no Madonas (arī viens no tiem, kurš jau sākotnēji Jēkaba svētkos bijis) – ļoti radošs cilvēks, kuram ir savas ceptuve un savi saimnieki. Katru gadu mums šeit bija kliņģerkoks ar ūdenskliņģeriem, un Andrejs ātri uzķēra, kas cilvēkiem patīk, tāpēc arī pats tos sāka cept. Atraktīvs un šarmants kungs ir Agnis Elperis no Cēsim – viņam ir uzņēmums “Cēsu maize”, cep biologisko maizi ar sēklinām. Daiga Karlsons no Sidgundas (Mālpils novada), Dace Saulite – jauna mājas maizes cepēja, kura pārnēmusi cepējas gudribas no mātes (joprojām maizīti cep) un vecmāmiņas. Viņa arī atbraukusi ar savu maizes kukuliši maizes galdam, un arī šajos svētkos viņai uzticēts īpašs pienākums – stāstīt interesentiem par maizes cepšanas darbarīkiem un gudribām. Te ir arī mūsu vietējā maizes cepēja Laima Prindule. Īstas karašīnas Mīlmaizītes abrā kopā ar cepējām no Mālpils tika ceptas pēc Laumas Krastiņas Tirzas vecmāmiņas receptes, turklāt Lau ma arī atsūtījusi mums savu kukulīti. Mālpilietes Lauma Tomiņa

un Mirdza Ūķis cienāja visus ar pīrādziņiem un magoņmaižītēm, jo svētku galda liek jau arī kaut ko citu, ne tikai rudzu un miežu maizi. Šeit varam satikt mājas maizes cepēju Anci Bumbli, kura cep maizīti arī Brīvdabas mūzeja “Priedes krogā”. Mana mamma Ilga Biruta Skudra un mana brāļasievā Baiba šogad izcepa speciālas rudzu karašīnas, drusku piejaucot kviešu miltus, ar biezpiena un ābolu virsiņām. Jaukās Ķeipenes piparkūku cepējas vienmēr gādā piparkūkas ar vējdzirnavām seno vārdu nesējiem Jēkabiem un Annām, kurus godinām katros Jēkabos...

Cepēju pulkā ir arī pavismā ipaša kundze.

Jā, mūsu 102 gadus vecā Lidija Sīmane no Mālpils – manuprāt, viņa bija arī svētkos 2006. gadā. Lidija nāk no Kurzemes puses un cep brīnišķīgus sklandraušus.

Gribas pieminēt arī citrus brīvprātīgos paligus Kukuliša takā, kas veltī savu laiku, izdomu un rosgo darbošanos Jēkabu ciemiņiem – bez Daces Saulites, priekuļiesiem un Mālpils cepējām, kurām talkā nāca vietējā saimniece Dzintra, palīgos maltuvē bija Baiba Līviņa Jerohoviča, pie Dzirnākmens ar bērniem zīmēja Baiba Vadapale, Ganu plāviņā saimniekoja Inga Freimane un Maija, turpat ganu svilpītes mācīja gatavot kokamatnieks Modris Balodis, zāļu tējas un plāvu un dārzu ziedus bija atvedusi Dace Kalnīna, īsti jautri – kā allaž bija zem Pasaku koka, kur darbojās Margita Poriete ar saviem paligiem.

Slietenī saimniekoja pankūku cepējas. Mana diena pagāja pie Jēkabu galda – gan pacienājot ar maizīti, gan iedodot svētku uzlimīti, ko katru gadu citādū veido māksliniece Daiga Segliņa. Vienmēr tur redzams jautrais Kukulis! Labs palīgs ar naskām kājām vienmēr ir brālameitīna Luīze. Svētkos spēlēja gan rīdznieks Rimants, gan priekuliete Indra. Tas nekas, ka lietus ik pa brīdim uzšķāca kādu šalti...

Parasti, ik gadus svētkiem atkārtojoties, notiek arī kādas izmaiņas, pienāk klāt jauni dalībnieki.

Šogad pirmo gadu pie mums atbraukuši darbinieki no Prieķuļu pētniecības centra un cienā visus ar īpašām, šeit pat uz vietas ceptām pankūkām no tritikāles.

(*Tritikāle ir graudaugu suga, kas izveidota, krustojot kviešus ar rūdiem. Tai ir augsts neatzīstojošo aminoskābju (līzīnu) saturs graudos; maigi salda garša un augstāks nekā kviešiem diētisko šķiedrvielu saturs graudos, ka arī labs minerālvielu saturs. Tritikāle ir pilnveidīgs pārtikas produkts. Tāpat institūts bija paņēmis līdzi netradicionālus graudos maizes cepšanai – kailgraudu miežus – un stāstīja par tiem, reizē dodot receptes, ko var pagatavot: sākot no daudzpusīgi izmantojamās maizes un smalkmaizīšu mīklas un beidzot ar ļoti sātīgu ēdienu – kailgraudu miežu un maltas galas sacepumu ... I.R.)*

Bet, atgriežoties pie svētkiem, ko Indrai pašai nozīmē šis nu jau neapšaubāmi tradicionālais maizes godināšanas saīkotums Āraišu dzirnavās?

Patiensībā Jēkabi ir jaunās rudzu un miežu maizes svētki. Tā ir Jēkabu dzīlākā būtība. Bet man šie svētki ir svarīgi ar to, ka maižīte mums ir ļoti mīļa un grūti nopelnāma. Es pieturos pie tā, ka šeit vajag paturēt tradicionālās vērtības – lai cilvēki saprot, kāpēc latvietis to maiži tik ļoti cenieņi ... jo to iegūst ļoti smagā darbā (arī šodien).

Kāds ir noskaņojums, kad kārtējā Jēkabu svinēšana jau tuvojas nobeigumam?

Svētku nobeigumā visus Kukuliša takas paligus vējdzirnavu māju saimnieci Vinetu ar ģimēni aicina pie galda un pacienā ar zupu, pankūkām, biezputru vai ko citu garšigu. Tad arī izskan pateicība par darbu un vēlējumi citiem svētkiem. Tā kā tuvojas Latvijas simtgade, gribētos godināt Āraišos visu Latvijas novadu maizi un kaimiņu – lietuviešu un igauņu – kukulišus, kuri gan ir jau viesojušies Āraišos, igauņu Lauksaimniecības mūzejs no Tartu pat vairākkārt. Tās vienmēr ir jaukās tikšanās, jo mums ar kaimiņiem ir garīgā saskaņa, līdzīga vēsture un kultūrvēsturiskais mantojums.

ASTRĪDA JANSONE

Egīla tētis ir dzimis 1927. gadā, mamma – 1935., tātad Egīls patiesām ir trimdas bērnubērns, un nu viņš sāk savu stāstu:

“Esmu dzimis 1975. gadā neielā Konektikutas pilsētiņā Vesonā. Tur arī pabeidzu pamatskolu un vidusskolu un turpināju izglītību RPI (*Rensselaer Polytechnic Institute*) Nujorkas štata pilsetā *Troy*. Te ieguvu bakalaura gradu menedžmentā un pēc tam sāku strādāt Nujorkā pie finančiālu pakalpojumu firmas *Merrill Lynch*, kur nostrādāju divus gadus un nodarbojos ar informācijas tehnoloģiju. Pēc diviem gadiem man radās vēlēšanās strādāt kādā mazākā firmā, un es pieņēmu darba piedāvājumu nelielā firmā *Javelin Technologies*. Arī tā bija saistīta ar finančiālu instrumentu tirgošanu, un es arī tajā strādāju pie informācijas tehnoloģijām. Pēc diviem gadiem firmas vadība man piedāvāja ie-spēju pārcelties uz Londonu un uzņemties turienes biroja vadību. Birojs tikai nesen tika atvērts, un vajadzēja zinīgus cilvēkus. Viņiem vajadzēja cilvēkus, kas pārziņa ne tikai firmas darbības lauku Anglijā, bet visas Eiropas tirgū. Londonā nostrādāju divus gadus, un, kad jau biju nostrādājis šai firmā sešus gadus, man grībējās kaut ko dzīvē mainīt. Vairākkārt bija iznācis būt Latvijā, bet nu beidzot man grībējās Tēvzemē pavadīt ilgāku laiku – ne tikai paciemoties uz divām nedēļām. Un tā 2003. gada beigās nolēmu pamest savu darbu Londonā un pārcelties uz Latviju. Sākumā vienkārši strādāju par tulku un mācīju angļu valodu. Biju priecīgs, ka man ir, kur dzīvot, jo maniem vecākiem bija iipašums Saulkrastos, ko tēvs bija

atguvis. Gan tikai vasarnīca, un pa ziemu es tur briesmīgi salu, jo atbraucu novembrī. Tajā īpašumā kopš padomju laikiem kāds jau dzīvoja, te bija pilns ar visādiem vadiem, un mēs sapratām, ka tur bijušas noklausīšanās ierīces. Auksts gan bija, un man bija jāmeklē dzīvoklis Rigā. To es atrādu Rīgas “klusajā centrā”, Ausekļa ielā. Man vienkārši palaimējās, jo mana darbavietā *Javelin Technologies* piedāvāja darbu, ko varēju strādāt, dzīvodams Latviju. Nu vareju strādāt ar firmām visā Austrumeiropā un pat ar firmām Tuvajos Austrumos, kā, pie-mēram, Sauda Arābijā. Bet tad nomainījās menedžeri, samainījās situācijas, un pienāca brīdis, kad man bija jāiet prom un jāmeklē darbs citur. Patlaban strādāju norvēgu IT firmā. Latvijā ir daudz skandināvu firmu, kas Latvijā meklē lētu darbaspēku, un tās ir atvērušas birojus, kuņos meklē IT speciālistus. Darbu ie-sāku apmēram pirms gada, un darbs man patīk. Runājot par braukšanu prom no Latvijas, pie-ņemu, ka kādreiz, tālākā nākotnē, varbūt par to atkal padomāšu.”

Kad es šādai iespējai izliekos protestējam, Egīlam palīgā nāk viņa sieviņa Zanīte. Viņa man stāsta, ka saprot Egīla situāciju. Viņš ir dzimis un uzaudzis ārpus Latvijas, un viņam tur ir ne tikai ierastais dzīvesveids un paradumi, bet arī bērnības un jauno dienu draugi. Gluži tāpat, kā Zanītei šeit, viņam tur ir drošības sajūta, un Zane to saprot loti labi. Egīls piebilst, ka viņš par to nedomā tuvākā nākotnē, bet vienkārši tādu iespēju neizslēdz, un es nomierinos, jo mani tas no-teikti apbēdinātu – viens bur-

vīgs jauns pāris, kas nākamajās dienās gaida meitiņu, un es būtu baigi krengķiga, ja tik šī ģimenē Latviju atstātu. Vēl nosmejos, ka Egīls ir tāds “šaubīgs” Latvijas patriots, bet viņš pastāv uz to, ka patriotisks ir diezgan, jo 13 ga-dus Latvijā ir jau nodzīvojis un vēl arī tagad vienvirziena bīlete uz Ameriku nopirkta nav. Es esmu ar mieru tam piekrist, un Egīls stāsta tālāk:

“Gimenes galvai par ģimenes uzturēšanu ir jādomā, tāpēc arī jāizmanto visas iespējas karjērai. Sagaidīsim savu pirmdzimto un tad redzēsim, kā turpmāk mūsu ģimenes dzīve veidosies. Runājot par manu latviešu valodu – ir cil-vēki, kas apgalvo, ka man nav nekāda akcenta, bet ir arī cilvēki, kas pēc trešā, ceturtā teikuma manā valodā saklusa akcentu. Ir jau arī tā, ka cilvēki, kas ārpus Latvijas pavada tikai dažus mē-nešus, atpakaļ atbrauc ar akcen-tu. Iespējams, viņi tēlo, to akcen-tu mākslīgi savā runā veido, lai citi saprot, ka viņi bijuši ār-ze-mēs... Mēs savā ģimenē visu laiku

esam runājuši latviski. Es jau tur, Jonkeros, gāju latviešu skolā. Un Katskilos latviešu vasaras skolā. Latviešu vidusskolā neesmu gā-jis nemaz. Man īstenībā no tām latviešu vasaras skolām nekādu atmiņu nav, nekādas speciālās draudzības arī neizveidojās. To-reiz latviešu sabiedrībā tā īpaši neiejutus, un varbūt, ka tāpēc va-saras nometnēs iepazītie cilvēki nav palikuši manu draugu lokā. Man nebija liela interese turpināt tur iepazito cilvēku pazišanos, toties man bija liela interese par Latviju. Māsai savukārt vairāk in-teresē viņas Garezerā izveidotās draudzības. Man interese par Latviju vairāk radās, kamēr es dzīvoju Londonas Daugavas Vanagu namā, tur es dziedāju Lon-donas latviešu korī, jo man vienkārši patīk dziedāt. Tur es iepa-zinos ar latviešiem no Latvijas, kuri bija atbraukuši uz Londonu. Agrāk es latviski runāju tikai ar vecākiem un māsu, bet Londonā latviski runājos ar visiem. Lai gan loti daudz no latvisķu biju aiz-mirs, Londonā tas diezgan ātri

“atnāca atpakaļ”, un drīz vien man vairs nebija nekādu grūti latviski sarunāties. Es domāju, ka šodien visur, kur vien ir latvieši, ir tādas kā divas latviešu grupas. Viena – tā sauktie vietējie un otra – tagadējie iebraucēji, un ne vien-mēr saprašanās starp abām ir laba. Tagad zinu, ka Jonkeros latviešu svētdienas skolā strādā vai-rākas dāmas no Latvijas. Lielāko-ties viņas ir entuziastes. Man lie-kas, ka es no tās latviešu sabied-rības “izkritu” tieši tāpēc, ka tur visi ir apvienojušies tādās mazās grupiņās, ko es saucu par klikēm un kas ar ciemi daudz un cieši nedraudzējas. Ja tu neesi kādai grupai raksturīgi piederīgs, tad liekas, ka kādai pievienoties ir diezgan grūti. Zinu, ka nākamie lielie latviešu dziesmu svētki būs Baltimorā. Ne jau tāpēc, ka tur būtu daudz latviešu, bet galvenokārt tāpēc, ka tur ir izdevīga vieta un laba gaisa satiksme. Arī no Latvijas tur viegli nokļūt, nav pa Ameriku jālidinās ar vairā-kām lidmašīnām. Es dziedu korī “Sōla”, un man prieks, ka mēs arī esam uzaicināti piedalities svēt-kos. Korī dziedu pirmo tenoru. Sākumā pāris gadu dziedāju Latvijas Universitātes korī “Ju-ventus”, bet tad pārgāju uz “Sōla”, un nu man vairs nekur citur nav bijusi vēlēšanās dziedāt. Vēl spē-lēju ģitāru un dziedu viens pats restorānā ALA, kas pieder kā-dam Austrālijas latvietim un ir ļoti latvisks.”

Ar to mūsu saruna ir galā. Vē-lāk uzzinu, ka Egīls savā korī ir diriģentam liels palīgs, jo nokopē notis un palīdz ar izrunu angļu dziesmām, ko koris dzied diez-gan bieži. Egīls Latvijā ir iedzī-vojies un savu meitiņu audzi-nās Latvijā.

25 GADI ATKAL BRĪVĪBĀ

(Turpināts no 7. lpp.)

Nelabvēlīgs latviešiem ir lielais izceļotāju procents. Valsti ir atstājis liels skaits ekonomisko emigrantu, galvenokārt latviešu. Valsti ir vērojams labas saimniekošanas politikas trūkums. Tas izteicas darbības koncentrēšanā Rīgā un ap to. Tā kā Rīga ir viskrieviskākā Latvijas daļa, bet lauki vislatvis-kākie, saimnieciskā darbība ir lab-vēlīga lielajai krievu masai Rīgā, kamēr latviskie Latvijas novadi cieš no saimnieciska panikuma. Tas visvairāk izpauðas krizes lai-kā no 2007. līdz 2010. gadam, bet mazākā mērā turpinās vēl tagad.

Kas vainīgs? Valdība? Paši cilvē-ki? Saimnieciskais klimats ap Lat-viju? Atbilde katram atjaunotās ne-atkarības posmam ir cita, bet kop-

summā īsti labvēlīgi saimnieciskie apstākļi Austrumeiropā nav izvei-dojušies un šī tā sauktā Piekrievi-jas teritorija ir tālu atpalikusi no Rietumeiropas caurmēra. Tā vien liekas, ka Rietumeiropa ar situā-ciju ir samierinājusies, labprāt ar miljardiem lieliem pabalstiem sa-vus austrumu kaimiņus atbalsta, bet ir pieņēmuši šo situāciju par saprotamu un pieciešamu.

Tomēr 25 gados Latvijas saim-niecība ir sasniegusi salīdzinoši augstu limeni. Mēs tagad eksportējam gadā produkciju pāri par 10 miljardiem eiro kopumā. Vis-lielākais eksporta produkts ir kok-materiāli un dažādi lauksaimnie-cības ražojumi – gan graudos, gan pārtiku jau sagatavotā veidā. Tālu no tiem neatpaliek elektrības un elektroniskās ierīces, mašīnbūves un metāлизstrādājumi, farmako-logicie produkti un daudzas citas rūpniecības preces.

Svarīga ir transitpakalpojumu nozare, arī finanču pakalpojumi. Tos ierobežo nestabilā un neno-teiktā Krievija, kas dzīves standarta limeni atpaliek ne tikai no Rietumeiropas, bet arī no Baltijas valstīm.

Varētu samērā pārliecinoši teikt, ka šajos 25 gados Latvijai nav bijis īsti laba saimnieka. Nav politiskajā telpā nostiprinājusies stabila un politiski plaši populāra nacionālā partija. Valdību mūžs ir caurmērā bijis par īsu, lai valsti sakārtotu kādā labi izstrādātā variantā. Sta-bilas, noturīgas valdības trūkums ir vāinīgs pie tā, ka plašākas reformas

un dzīves sakārtošanu viena valdī-ba uzsāk, nākamā to mēģina pār-veidot, trešā atmet iepriekšējo ie-sākto virzienu utt. Juceklīgā valsts veidošana un attīstīšana ir galvenā vaininiece pie tā, ka Latvija jopro-jām kūnjojas pa mazāk attīstīto Ei-ropas valstu pulciņu – Rumāniju, Bulgāriju, mazākā mērā ar Lietuvu, Poliju, bet aizmugurē Igauniju.

Nākotnē ir iespējamas ES po-litiskās pārmaiņas, ko dzīļi ietek-mēs kā milzīgais spiediens, ko iz-raisa labākas dzīves meklētāju armijas no Āzijas un Afrikas, kā arī dažnedaždie draudi, ko iz-raisa Putina Krievija. Lielbritanijas drosmīgā izstāšanās no Savieni-bas atstāj neskaidru nākotni, ko tāds solis īsti nozīmē un kādas pārmaiņas tas varētu nest. Šis jau-tājums ir īpaši svarīgs Latvijai, jo tieši pēdējos gados strauji uz-plaukusi mūsu tirdzniecība ar Lielbritaniju un tai varētu būt liels potenciāls nākotnē. Bet kā sav-

Vācijas un Lielbritanijas pleciem. Ieskatoties nākotnē – nākamajos 25 gados, vispārējā pasaules aina nesola neko īpaši labu. Pa-saules iedzīvotāju skaits pieaug katrai gadu par apmēram 80 mil-joniem cilvēku, pieaugus galveno-kārt valstīs, kas šo pieaugumu ne-spēs pabarot, tāpēc varam sa-gaidīt, ka ļaužu kustība no naba-dzīgām valstīm uz bagātajām tur-pināsies un būs arvien grūtāk kontrolējama. Līdzās ar šo pro-blēmu turpināsies ražošanas auto-matizācija, kas pieprasīs arvien mazāk darbaspēku rūpniecībā. Kā strādās, ko daris viss šis aug-ošais cilvēces vairākums, ko viņi pelnīs, no kā viņi iztiks?

Pagātnē kaŗš, mēris, citu nāvē-jošu slimību izplatīšanās, kā arī īpaši slīkti bāda gadi ir gādājuši, lai vairošanās neizplestos. Modernā pasaule cilvēka dzīves ilgumu un drošību ir visādos veidos pagarinājusi. Kur nāks atrisinājumi nākotnē? Globālā sasilšana gan-drīz vai garantē, ka dabas katastro-fas izraisa lielākus upurus. Pagāt-nē lielu postu izraisījusi vulkānis-kā darbība. Nedaudzi šādi izvir-

dumi ir pagātnē izraisījuši, uz gadu vai diviem, nopietnas klima-tiskas pārmaiņas. Tās savukārt pazeminājušas lauksaimniecības ražas, un izraisītais bāds ir nogal-inājis zināmu skaitu iedzīvotāju.

Pasaules sirdsapziņa it kā paš-laik ir koncentrēta Apvienoto Nā-ciju dažādo organizāciju ziņā. Bet to efektivitātē ir stipri ierobežota. Pati civilizētā pasaule ir reizē atri-sinājums un šķērslis cilvēces pro-blēmām. Nākamajos 25 gados nekas pasaules iekārtā daudz ne-mainīsies. Mūsu Latviju neap-draud pārpopulācija, tai drīzāk ir pašreiz tendence iztukšoties. Mū-su klimats nav pievilcīgs silto zemju ļaudīm, kuru vidū viskras-sāk pastāv pārpopulācijas problē-mas, tāpēc varam saņemt diez-gan droši teikt, ka mums pietiks dzīves tel-pas un paši bez īpašiem traucē-jumiem varēsim turpināt celt sa-vu nākotni. Agri vai vēlu, bagāto Eiropu mēs noķersim, par spīti Putinam un visām citām mūsu tagadnes problēmām. Arī Rīgā pēc 25 gadiem lielais iedzīvotāju vairākums runās latviski, bet noteicošā svešvaloda būs angļu.

Noslēgusies Anglijas latviešu labdarības akcija “Apģērbsim skolnieciņu Latvijā”

Lielāko pasākumu rīkotāji latviešu kopienai Lielbritanijā un labdarības biedrība “Bērzes Strazdi”, kas savās labdarības akcijās vienmēr ir likuši uzsvaru uz sociālās nevienlīdzības mazināšanu bērnu un jauniešu vidū Latvijā, informē, ka veiksmīgi noslēgusies pusgadu ilgā akcija “Apģērbsim skolnieciņu Latvijā”.

“Bērzes Strazdi” turpina iesāktās labdarības iniciatīvas – kopīgi ar Anglijā dzivojošajiem tautiešiem un savos organizētajos izklaides sarīkojumos vāc līdzekļus mazturīgo izglītības iestāžu Latvijas lauku novados atbalstam.

“Gada sākumā biedrība ar mūsu tautieša Lielbritanijā Jāņa Āboliņa iniciatīvu saņema grantu ziedojušu – 42 kastes ar pilnīgi jaunu skolas apģērbu no angļu skolas apģērbu izplatītāja UK National Suppliers of School Uniform Direct. Skolas formas un drēbētes puikām un meiteņām vecumā no sešiem līdz 16 gaismiņiem (bikses, svārki, kreklī, zekes, džemperi, t-kreklī) līdz jaunā mācību gada sākumam tiks nogādāti divām mazturīgām izglītības iestādēm Latvijas lauku novados,” stāsta “Bērzes Strazdi – Labdarība” akciju vadītājs Toms Zeltiņš.

Kā allaž lielākās grūtības akcijas organizēšanā sagādāja gandrīz pustonu smagās kravas nogādāšana Latvijā, kas tomēr izdevās, patēcieties dažiem retiem un pašaizliedzīgiem pārvadātājiem starp Angliju un Latviju – “Pakubuss.lv”

Busiņš ar ziedojušiem celā uz Latviju

un Dainim Storastītim, Artūram Aleksējevam un mikroautobusu nomas uzņēmumam “Supernoma.lv”. 9. augustā tik nepieciešamās skolas drēbētes tika nogādātas Upītes pamatskolā un Maltas speciālajā internātvidusskolā. 17. kastes ar nelietotiem skolas un sporta apģēbjiem, siltām virsjakām un skolas somām no Anglijas saņema Upītes internātpamatnīca, kas atrodas Balvu rajonā, Viļakas novada Šķilbēnu pagastā, 23. kastes – Maltas speciālā internātpamatnīca Rēzeknes novadā, bet divas kastes – Iecavas pirmskolas izglītības iestāde “Dartija” un kāda mazturīga daudzbērnu ģimene Valmierā.

Labdarības organizācijai “Bērzes Strazdi” 2015. gada septembrī

ar sarīkojumos iegūtajiem līdzekļiem un domubiedru atbalstu izdevās uzcelt sporta laukumu Strazdumuižas internātvīdu skolas bērniem ar redzes invaliditāti. Ziemsvētkos organizācija piepildīja Upītes pamatskolas bērnu un jauniešu sapņus, nodrošinot skolas audzēkņus ar mācību procesam un radošai izglītībai nepieciešamām lietām. Šogad apvienība iesaistījās arī kaimiņzemē īrija mītošo tautiešu projekta Valmieras vājdzīrdīgo internātiskolas atbalstam. Ar latviešu saziedotajiem līdzekļiem un uzņēmēju Folmanis Construction LTD un «Baltijas Bērnu fonda» atbalstu internātiskola maijā tika pie nepieciešamiem un Latvijā darinātajiem 84 jauniem gultas

veļas komplektiem no Latvijas teks tilražotāja “Mežroze”. Biedrības rīkotajās, lielākajās Jāņu svētnībās ārpus Latvijas “Jāņu festivāls 2016” šogad latviešu īpašu

mā Straumēni ziedojuši tika vākti Drabešu internātpamatnīcas mācību līdzekļu techniskās bāzes uzlabošanai.

Red.

ZINAS ĪSUMĀ

Daugavpili 24. augustā darba vizītē apmeklēja Lielbritanijas vēstniecības Latvijā vadītājs Tims Kollījs un Britu padomes Latvijā vadītāja Zane Matesoviča. Lielbritanijas diplomāts, tiekoties ar pilsētas domes priekšsēdi J. Lāčplēsi un viņa pirmo vietnieku J. Dukšinski, teica, ka viņus interesē investīciju iespējas, darbaspēka migrācija un drošības jautājumi. Tika iepazīstināti arī ar šodienas dzīvi daudzniecībā Daugavpili. Latvijā jau 20 gadus darbojas Britu padome, kas sniedz atbalstu vietējiem kultūras un izglītības projektiem. Viesi uzsvēra, ka tuvākajos gados aktīvāk attīstīsies abu pūšu biznesa kontakti, tūrisms un citas sadarbības jomas.

Valsts robežsardzes kolledžā (VRK) Rēzeknē no 16. līdz 18. augustam darba vizītē bija ieradusies Gruzijas Iekšlietu ministrijas Robežpolicijas amatpersonas. Viesi tika iepazīstināti ar VRK darbību, mācību procesu, materiālu technisko bazi un Latvijas Austrumu robežu.

Rakstniekiem Jānim Akurateram – 140! Viņa dzimtas Ābelu pagasta “Jaunzemju” mājās 20. augustā notika 11. Akurateru dzimtas salidojums. Mūzikā Latvijā pazīstamā dziesminiece Ieva Akuraterere, un tika apbalvoti zīmējumu un eseju konkursa pēc Jāņa Akuratera “Kalpa zēna vasara” un “Ugunīgie ziedi” motiviem radīto darbu laureāti. Šeit 1989. gadā tika uzstādīts rakstniekam veltīts piemiņas akmens.

Rēzekni 20. un 21. augustā apmeklēja Latvijas un Igaunijas ebreju asociācijas Izraēlā organizētās piemiņas tūres dalībnieki. Tie ir cilvēki, kuru tuvinieki vai viņi paši kādreiz dzīvojuši Rēzeknē un kuri vēlējās ieraudzīt mājas (ja tās ir saglabājušās) un savu senču kapus. Arī pie pieminekļa 120 nogalinātajiem ebrejiem Leščinska dārzā un skulptūras “Māte-ābele” pakājē Ančupānu memoriālā sagūla viņu atnestie ziedi. Tautieši apmeklēja arī restaurēto Rēzeknes sinagogu, kur tikās ar ebreju kopienu un pasniedza dāvanas.

Jēkabpilī 23. augustā, Stalinisma un nacisma upuru atceres dienā un akcijas Baltijas ceļš 27. gadadienā, norisinājās fotoakcija un tika izrādīta dokumentālā filma “Nodevība” (režisors L. Inkins). Tajā piedalījās: kardināls Jānis Pujats, pretošanās kustības dalībniece Lidijs Lasmane Doroņina, dziesminieks Valdis Atāls, Okupācijas mūzeja administrators Jānis Atis Krūmiņš, pretošanās kustības dalībnieks Konstantīns Pupurs, RLB Tautas dzīvā spēka pētniecības centra vadītāja Ilva Dulēvska un grāmatas “Būt latvietim” autors Jānis Miezītis.

Daugavpils reģionālajā slimnīcā svinēja Invazīvā kardioloģijas laboratorijas 10. gadadienu. Sveicot jubilejā, pilsētas domes priekšsēdis Jānis Lāčplēsis uzsvēra, ka pilsēta un reģionālā slimnīca ir nedalāmi jēdzieni, un pašvaldība turpinās palidzēt medikiem.

Veselības centru apvienības (VCA) Liepājas MC poliklīnikā atvērts jauns, moderni aprīkots atveselošanās centrs, kurā izveidē investēti 80 000 eiro. Tajā piedāvā dažādas ūdensdziedniecības procedūras, darbojas chirurgiskais dienas stacionārs, kā arī ir viena no spēcīgākajām neuroloģijas nodaļām Kurzemē.

Latgalē 21. augustā Viļakas un Ludzas pārvaldes robežsargi par nelikumīgu “zalās” robežas šķērsošanu aizturēja divas imigrantu grupas ar astoņām personām – no Nepālas (6), Pakistānas (1) un Indijas (1). Četri no viņiem pieprasījuši patvērumu Latvijā. So gad par nelikumīgu Latvijas robežas šķērsošanu aizturēts jau 251, bet 2015. gadā kopumā bija 476 robežpārkāpēji.

VAS Latvijas dzelzceļš izstrādājusi aizraujošu aplikāciju “Dzelzceļa spēle. Toreiz un tagad”, ar kuras palīdzību 155 vietās visā Latvijā iespējams izveidot interesantas fotokolāžas. Tā ir velte *Latvijas dzelzceļam* 155. dzimšanas dienā. Spēles galvenais uzdevums ir – ar aplikācijas palīdzību nofotografē vēsturisko dzelzceļa objektu tiesi tādā pašā rakursā, kā tas ir attēlots aplikācijas senajā fotografijā. Iegūto fotokolāžu iespējams publicēt savos sociālajos tīklos, kā arī krāt punktus un tilti pie balvām.

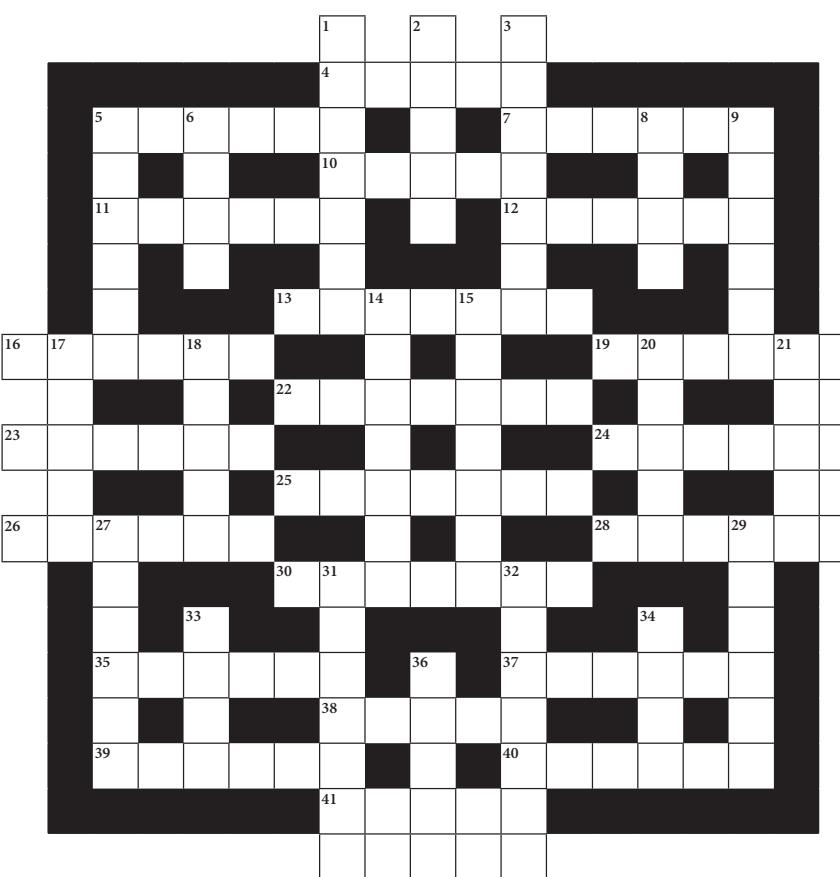
Neretas novada ērberģes muižā norisinājās 2. Sēlijas jauniešu dienas “Dzimis Sēlija”, kurās piedalījās pārstāvji no Ilūkstes, Neretas, Viesītes, Salas, Aknīstes, Jaunjelgavas, Jēkabpils un Krustpils novadiem. Jauniešu dienā ritēja plaša sporta un kultūras programma, lai pirms došanās uz skolu kopā atpūtos un iegūtu jaunus draugus. Nākamās Sēlijas jauniešu dienas notiks Jaunjelgavā 2017. gada augustā.

Liepājas teātris 10. septembrī atklās 110. sezonu ar režisora debita Alekseja Girbas iestudēto izrādi – Fridricha Dirrenmata “Vecās dāmas vizite”. Kā informē teātra direktors H. Lauksteins, savā jubilejas sezonā teātris piedāvās 7 jauniestudējumus 7 režisoru skatījumā, no kuriem trim šī būs debija Liepājā. Pēc vairāk nekā gada pārtraukuma atgriezīsies skatītāju iemīlotā un ar sešām “Spēlmaņu nakts” balvām nominētā izrāde “Piafa” (režisore Laura Groza-Kibere).

Īsziņas sagatavojuši Valija Berkina

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

6. Informācijas daudzuma mērvienība. 8. Kalni Eiropā. 9. Neliels pārtraukums intensīvā darbā. 14. Latvijā sastopami kukaiņēdāji augi. 15. Latviešu prozaiķe, dzejniece, drāmaturģe (1885–1976). 17. Dumbravistiņu dzimtas putni. 18. Viens no daiļliterātūras pamatveidiem. 20. Jupitera pavadonis. 21. Latviešu dziedātājs (1878–1966). 27. Zemkopības dieviete sengrieķu mitoloģijā. 29. Nīlas pieteka. 31. Magnētiskā lauka intensitātes mērvienība (pēc dānu fizika vārda). 32. Nikns, neapvaldīts. 33. Choreografisks mākslas veids. 34. Lielupes satekupe. 36. Govis bezragiem.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 32) atrisinājums Līmeniski. 2. Jānis. 6. Lūgšana. 8. Liena. 9. Uzsist.

11. Gross. 12. Satins. 14. Krakova. 16. Sietla. 17. Abras. 20. Konuss. 21. Galējs. 24. Durbe. 25. Sakši. 26. Noteikti. 27. Laime. 28. Sils. 29. Iza. 20. Īvande.

Stateniski. 1. Lats. 2. Jautra. 3. Sesava. 4. Miza. 5. Sauna. 6. Līga. 7. Grodi. 10. Sākt. 13. Tas. 14. Klintene. 15. Absoluts. 16. Spreidikis. 18. Abējs. 19. Asorti. 20. Karāts. 21. Grieze. 22. Salaka. 23. Litene.

Līmeniski. 4. Neliels ūdenskritums. 5. Valsts galvaspilsēta Āzijas dienvidrietumos. 7. Saldūdens zivs. 10. Seno ķeltu dziesminieki. 11. Tīteņu dzimtas augi. 12. Noslēgta plaknes likne. 13. Sala Karību jūrā. 16. Bērnu rotaļa. 19. Celtnes piebūve. 22. Ēdiens no smalki samaltiem produktiem. 23. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 24. Valsts Afrikas ziemelrietumos. 25. Smalkas nian-

ses. 26. Juridiskas valsts iestādes. 28. Pilsēta ASV dienvidos. 30. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 35. Vislielākā ūdens tilpe uz Zemes. 37. Latviešu komponiste (1902–1977). 38. Sena pilsēta Mazāzijā. 39. Jupitera pavadonis. 40. ASV pavalsts. 41. Atri skriet.

Stateniski. 1. Apdzīvota vieta Amatas novadā. 2. Jūras vēži. 3. Apdzīvota vieta Daugavpils novadā. 5. Rīgas neatkarīgais teātris.

Latviešu sestdienas skoliņa "Straumēni"

Aicinām latviešu ģimenes ar bērniem uz skoliņas atklāšanu un pirmo nodarbību 17. septembrī plkst. 10⁰⁰. Kopā mācīsimies burtus, zīmēsim, līmēsim, svinēsim latviešu svētkus, iizzināsim latvisķas tradīcijas, dziedāsim un dansosim...

Pieteikties skoliņai, rakstot uz skolinastraumeni@gmail.com

Uz drīzu tikšanos 17. septembrī!

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja
"LATVIJAS GRĀMATA"

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu.

SIA "L. Grāmata"
Riga, Elias iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

SĒRAS

Pa skuju ceļu uz Mūžību aizgājis
dižais brīvās Latvijas armijas un
Latviešu leģiona virsnieks

atv. vlt. JĀNIS BACHMANIS

Dzimis 1912. gada 21. oktobrī Rīgā,
miris 2016. gada 28. jūlijā Boltonā, Anglijā.

Viņu mīlā piemiņā paturēs
DVF Boltonas nodaļas saime
un Mančesteras latv. ev. lut. draudze

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojuimus. Šis ir unikāls projekts, kurām nav
analoga pasaule. Mēs tvejam pasaules aizejošo vēsturi, par
centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.
Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet – [www.nekropole.info!](http://www.nekropole.info)

Nekropole.info var palīdzēt un atbalstīt, ziedojet:

Biedrība "Nekropole.info", rég. Nr. 40008208926, banka – AS SWEDBANK, konta Nr. – LV12HABA0551036552408, Bankas kods HABALV22

Sabiedriskai organizācijai Nekropole.info. ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss.

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā

**BRĪVĀ LATVIJA
iesniedz ērti
no sava datora**

307 lv

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem
Lielbritanijā?

www.latviesiem.co.uk

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 euro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 2 reizes, paredzēta
atlaide 10 % apmērā no
parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 3 reizes, – 15 % no
parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 4 reizes un vairāk,
– 20 % no parastās cenas.
PRIVĀTSLŪDINĀJUMIEM:
0,60 euro par 1 cm²
ierāmējumā.

SĒRU SLUDINĀJUMS:

NB! 60 euro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

**LATVIEŠIEM PIEDEROŠS UZNĒMUMS
PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.**

Tālr.: +371 29420502
e-pasts: gunita@amg-eksports.lv

LETA
nacionāla informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 - 672 225 09

www.leta.lv

*Brīvās Latvijas pastu administrācijai Lielbritanijā
turpmāk sūtīt uz šādu adresi:*

**Brīvā Latvija
Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road
Crick, Northants. NN6 7TJ**

BRĪVĀ LATVIJA

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE UN LATVIJA**

MEKLĒJIET MŪSU KONTUS:

www.draugiem.lv/brivalatvija
www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/@briva_latvija

www.brivalatvija.lv

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas rég. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Gertrūdes iela 27,
Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tālr. 0178823438, faks 0178822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pienem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas
un Žviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:
07788790952, e-pasts: tereze.bogdanova@inbox.lv

Abonementa maksas:
Lielbritanijā: 6 mēnešiem GBP 67 jeb 80 euro; 12
mēnešiem GBP 128 jeb 149 euro. Samaksu ar čeku,
PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta
administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā
Latvija. Maksājot Lielbritanijā par Latvijas gada
abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 800; 12 mēneši SEK 1500.
NAUDĀS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS
FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wall
ingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11
47 46 – 1). Pazinojums. sludinājums, reklāmu
sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonētu administratore
+371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts:
redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 149 euro;
6 mēn. – 80 euro; BL knts Lettische Gemeins
chaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Post
bank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN:
DE9420010020021751204, BIC: PBNKDEFF.
Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra,
Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 200
2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija
Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deuts
chland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden,
tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 80 euro;
12 mēnešiem 149 euro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latviju (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstis 6 mēnešiem
USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-

Latvijā: 6 mēnešiem 28 euro, 12 mēnešiem
49 euro.

Digitalā avize – 49 euro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi
maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu
vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru slu
dinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Žviedrijā – SEK
600.

Komerciālie sludinājumi £7 (EUR 12) par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdi parak
stotus rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā ari
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorarium
niepēciešama iepriekšēja vienošanās. Par publ
kācijas minēto faktu precīzitāti atbilst autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Gertrudes iela 27, Riga, LV-1011, Latvia

Iespēsts: SIA EVEKO, Rīga

SPORTS

SPORTS

SPORTS

LATVIJAS SPORTISTU
REZULTĀTI
RIODEŽANEIRO
OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

Ieņemtā vieta, vārds, uzvārds, sporta veids un disciplīna.

4. vieta. Laura Ikauniece-Admidīna – sepiņčiņa, 4. Rebeka Kocha – svarcelšana, 5. Aleksejs Rumbeniks – riteņbraukšana, 256,4 km grupas brauciens, 53. Agnese Pastare – 20 km soļošana, 59. Toms Skujinš – riteņbraukšana, 256,4 km grupas brauciens, 61. Ilona Marhele – maratons, 106. Ariana Hildborna – maratons. Pirmajā kārtā tenisā izstājās **Jelena Ostapenko**, nestartēja **Valerijs Žolnerovičs** maratonā.

VĒRTĒ OLIMPIEŠU STARTUS
Ministrs prezidents
aicina nesērot par "tuksajām"
olimpiskajām spēlēm

Nevajadzētu pārspīlēt ar secinājumiem pēc Riodežaneiro Olimpiskajām spēlēm – katram var būt veiksmes un neveiksmes, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam *Rita Panorāma* pauða Ministrs prezidents Māris Kučinskis (ZZS). "Man nešķiet nemaz, ka šobrīd jākaisa sev pelni uz galvas," uzsvēra Kučinskis, piebilstot, ka vairāki sportisti olimpiskajās spēlēs ieguvuši medaļām "tuvas" vietas.

ders – šķēpa mešana, 28. Ruslans Nakonečnijs – modernā pieccīņa, 37. Arnis Rumbeniks – 50 km soļošana, 45. Gunta Latiševa-Cudare – vieglatlētika, 400 m, 46. Aleksejs Saramotins – riteņbraukšana, 256,4 km grupas brauciens, 53. Agnese Pastare – 20 km soļošana, 59. Toms Skujinš – riteņbraukšana, 256,4 km grupas brauciens, 61. Ilona Marhele – maratons, 106. Ariana Hildborna – maratons. Pirmajā kārtā tenisā izstājās **Jelena Ostapenko**, nestartēja **Valerijs Žolnerovičs** maratonā.

"Vienmēr katram no mums var būt veiksmes un neveiksmes. Pēc pirmās neveiksmes nevajag novākt visus kauliņus no lauku ma [...]," komentēja Kučinskis. Pat par spīti ekonomiskajām un citām problēmām sporta sistēma Latvijā "tieki noturēta". Viņš arī akcentēja, ka izvērtēt, kā strādā funkcionāri, vajag vienmēr neatkarīgi no rezultātiem.

"Dažiem mūsu sportistiem Rio spēles nebija sezona galvenais starts..."

LTV diskusiju raidījumā "Tiešā runa" tika analizēts Latvijas sportistu sniegums aizvadītajās Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs. Ar interesantākajiem secinājumiem iepazīstinām mūsu laikraksta lasītājus.

"Diemžēl dažiem atlētiem olimpiskās spēles neizrādījās galvenais un svarīgākais starts šajā sezona. Mums gan likās, ka vajadzētu būt. Dažiem tās bija vienas no kārtējām, ikdiņškājām sacensībām. Man šķiet, ka tām dažām neveiksmēm jeb nesasniegtajiem personiskajiem rezultātiem bija vairāk jāiespāido sportistu pārdzīvojums, paužot attieksmi pēc neveiksmes. Manuprāt, šis pārdzīvojums nebija pietiekami dziļs un adekvāts notikušajam. Aizbraukt uz svarīgākajām sacensībām, kur ir nodrošināts pilnīgi viss, taču uzrādīt rezultātu, kas ne tuvu nav personiskā rekorda vai sezonas labāko sasniegumu līmenī, un to nepārdzīvot –

manuprāt, tas liecina par attieksmi," norādīja LOK prezidents **Aldons Vrubļevskis**. "Mēs pārdzīvojam par tām dažām neveiksmēm, kur gadījums, negadījums, attieksme, plānošana vai aklamātizācijas ilgums ietekmēja rezultāta sasniegšanu."

Aldons Vrubļevskis

Septiņčiņas treneris **Andis Austrups** par Ikaunieces-Admidīnas startu: "Rio spēles Laura nebija tālu no personiskā rekorda, spēja saņemties, neskatoties uz treneņa reizēm nervozo uzvedību, pārāk nervozo. Man jau liecas, ka viņa pārāk mierigi pieiet sacensībām, es centos viņu nedaudz uzvilkot."

Laura Ikauniece-Admidīna un treneris Andis Austrups

Pēc olimpiskajām spēlēm Austrups savā [facebook.com](#) profilā paziņoja, ka vairs nebūs Ikaunieces-Admidīnas treneris, šajā

sakarā nekādas pārrunas nenotiks. Bet vai šobrīd ir īstais laiks šķirties? "Jā, tieši tā! Mēs esam sadarbojušies jau 14 gadus. Viņa ir izaugusi, viņai jāiet savs ceļš – pēc spēlēm jau pateicu, sapratu, ka esmu ārā no komandas – nekāda sadarbība vairs nevar būt," tagad norāda treneris.

Šķēpmešanas trenere **Valentīna Eiduka** par Madaras Palameikas un Sintas Ozoliņas startu Rio spēlēs: "Tā ir psicholoģiskā sagatavotība. Ja pats sportists ar to ikdienā nestrādās, tad lielajās sacensībās jūs redzat, kas notiek.

Valentīna Eiduka

Abas meitenes nav nekādas jaunās, pa šiem gadiem viņas jau ir izlietojušas savu psicholoģisko varēšanu. Domāju, ka jāsāk jau skatīties uz jaunajām."

Aldons Vrubļevskis arī atklāja, ka 2016. gada Eiropas čempions šķēpmešanā Zigismuds Sirmais uz olimpiskajām spēlēm devās bez trenera, jo Somijas speciālistam dzimtenē tika likti šķēršļi. Savukārt divkārtējais olimpiskais čempions BMX riteņbraukšanā Māris Štrombergs šogad nav izpildījis kritērijus, lai nākamgad varētu saņemt Latvijas Olimpiskās vienības finansējumu.

P. Karlsons

PAZINĀJUMI

ANGLIJA

DVF NODAĻU DELEGĀTU
LWT DALĪBNIEKU PILNSA-
PULCE "Straumēnos", Catthorpe
Manor, Lilbourne Road, Catthorpe
LE17 6DF, svētdien, 11. septembrī,
plkst. 10. Delegātiem līdzi paņemt pilnu nodalas biedru sarakstu. Apmeklēt lūdz DVF/LWT valde.

DIEVKALPOJUMI
VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere
Lesterē, Igauņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, 3. septembrī, plkst. 14 dievkalpojums.

"Straumēnos", Zāļājā zālē, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF, svētdien, 25. septembrī, plkst. 10 Plaujas svētku dievkalpojums apvienots ar Koventrijas kopu.

A U S T R U M A N G L I J A S
DRAUDZE, māc. V. Vāvere
Mansfieldā, St.Peters's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 3. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St.Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 4. septembrī, plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 4. septembrī, plkst. 15 dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, 18. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Latviešu Akadēmiskās organizācijas Zviedrijā (LAOZ) rikotais **Akadēmiskais vakars** sestdien, 24. septembrī, plkst. 17 Latvijas Republikas vēstniecības telpās, Odengatan 5, Stokholmā. Vakara programmā: ar runām uzstāties Dr. Viesturs Zanders – **Mezglu punkti Zviedrijas latviešu grāmatniecībā** un Dr. Aiņa Bigestans – **Izaicinājumi un iespējas ārzemju izceļsmes skolotajiem, strādājot zviedru skolā**. Mūzikas priekšnesums – Iveta Cālīte (klavieres).

Ieeja 350 kr (uz abām daļām), 150 kr (tikai pirmā daļa), 200 kr (studentiem). Informācija un pieteikšanās pie Lilitas Zaļkalnes (lilita.zalkalns@tele2.se) vai tālr. 073 591 56 00). Lūdzu, pieteikties nekavējoties, jo vēstniecībā vietas ir ierobežotas.

Stokholmas latviešu skolas vadība aicina esošās un jaunās skolas ģimenes ieplānot sestdienu, 3. septembrī, mācību gada uzsākšanai. Precīzu informāciju par laiku un vietu paziņosim pēc

skolotāju un valdes sēdes, kas notiks 27. augustā. Plašāka informācija skolas mājaslapā un sociālajā tīklā Facebook. Stokholmas latviešu skolas valde.

Gadskārtējā BALTIEŠU DIE-NA Stokholmā šogad tiks rīkota Sollentuna Hembygdsgård Hersby, Lillhersbyvägen 1, Sollentuna, sestdien, 10. septembrī, plkst. 12 – 16. Igaunī, lietuvieši un latvieši, lieli un mazi, gan dziedās, gan dejos, gan piedāvās dažnedažādus baltiešu gardumus. Visi laipni aicināti. Tuvāka informācija: www.svensklettiska.se

LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA ielūdz biedrus un draugus uz visas dienas autobusa izbraucienu uz Norrtälje otrdienu, 6. septembrī, plkst. 9 no Cityterminalen Stokholmā. Atpakaļ būsim plkst. 17. Skatīsim mākslu un kultūrvēsturi, ēdisim lenču uz ostā stāvošā kuģa SS Norrtälje. Būs arī laiks priekš "shopping" skaistās, mazās pilsētīnās bodītēs.

Cena biedriem 250 kr, draugiem 400 kr.

Pieteikšanās, vēlākais, 2. septembrī pa e-pastu: diana.ke@ownit.nu

Esie t visi laipni aicināti un gaiditi!

LPA valde

DIEVKALPOJUMI
Norčēpingas latviešu ev. lut. draudzes Plaujas svētku diev-

kalpojums ar Svēto Sakramantu svētdien, 25. septembrī, plkst. 13 Hedvīgas baznīcā (*Hedvigs kyrka, Tyska torget 1*, Norčēpingā). Dienas mude: "Rūpējieties ne par savu labumu, bet arī par citu labumu" (Flp. 2,4). Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homilija. Dievkalpojumā piedālīties viesi no Stokholmas – Sandras Lejas Bojsten un Daigas Kivlenieces mūzikāls priekšnesums. Pēc dievkalpojuma sadraudzības galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI
Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44, Bielefeld) 4. septembrī plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, 18. septembrī plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenberg. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Lībekā, Lorencā baznīcā, 24. septembrī plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr.*

54, 25. septembrī plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Minhenes Latviešu luterānu draudzē, jaunās telpās: Augustīnuma Simeona baznīcā, *Simeonskapelle am Augustinum, Stiftsbogen 74*, 83375 München, svētdien, 18. septembrī, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Sprediķos archibīskaps emerit. Elmārs Ernsts Rozītis, liturgiju vadīs mācītāja Dr. Ilze Ķezbere-Hārle, piedālīties mācītājs prof. Dr. Wilfried Hārle. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda tuvējā kafejnīcā. Sirsnīgi aicināti latvieši un vācu tautības draugi no tuvinies un tālienes!

Vircburgā, *Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2*, sestdien, 24. septembrī, plkst. 13.30 dievkalpojums. Mācītāji Rinalds Gulbis un Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās un parallēli tam bērnu nodarbības.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, 2. oktobrī, plkst. 15 Plaujas svētku dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds senās sakristejas telpās.

Memmingenā, Kristus baznīcā, *Dunantstr. 8*, svētdien, 9. oktobrī, plkst. 11.15 paredzēts dievkalpojums. Māc. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.